

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Agronomická fakulta

Ústav aplikované a krajinné ekologie

VÝVOJ KRAJINY DOLNÍCH KOUNIC

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Ing. Silvie Kozlovská, Ph.D.

Vypracovala:

Nikola Janková

Brno 2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zpracovatelka: **Nikola Janková**
Studijní program: Zemědělská specializace
Obor: **Agroekologie**
Název tématu: **Vývoj krajiny Dolních Kounic**
Rozsah práce: 35 stran + přílohy

Zásady pro vypracování:

1. Cílem bakalářské práce je podrobný rozbor historického vývoje krajiny obce Dolních Kounic.
2. Stručně charakterizujte zvolené území z hlediska přírodních podmínek, historie a současného stavu.
Na základě dostupných podkladů (leteckých snímků, historických i současných map a literárních pramenů) vyhodnoťte změny funkcí krajiny i jejího vzhledu (krajinného rázu).
3. Dalším výstupem bude návrh pozitivních změn studované krajiny inspirovaný historií daného místa.

Seznam odborné literatury:

1. CULEK, M. – GRULICH, V. – LAŠTŮVKA, Z. – DIVÍŠEK, J. *Biogeografické regiony České republiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 447 s. ISBN 978-80-210-6693-9.
2. DEMEK, J. – MACKOVČIN, P. – BALAIKA, B. – BUČEK, A. – ČIBULKOVÁ, P. – CULEK, M. – ČERMÁK, P. – DOBIÁŠ, D. – HAVLÍČEK, M. – HRÁDEK, M. – KIRCHNER, K. – LAČINA, J. – PÁNEK, T. – SLÁVIK, P. – VAŠÁTKO, J. *Hory a nížiny. Zeměpisný lexikon ČR*. 2. vyd. Brno: AOPIK ČR, 2006. 582 s. ISBN 80-86064-99-9.
3. KUPKA, J. *Krajiny kulturní a historické: vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny*. 1. vyd. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2010. 179 s. ISBN 978-80-01-04653-1.
4. LÖW, J. – MÍCHAL, I. *Krajinný ráz*. 1. vyd. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 2003. 552 s. ISBN 80-86386-27-9.
5. SÁDLÍK, J. a kol. *Krajina a recelace: významné příklady ze úsvitu kulturní krajiny českých zemí*. 3. vyd. Praha: Malá Skála, 2008. 255 s. ISBN 978-80-86176-06-4.
6. SKLENIČKA, P. *Základy krajinného plánování*. 2. vyd. Praha: Naděžda Skleničková, 2003. 321 s. ISBN 80-903206-1-9.

Datum zadání bakalářské práce: říjen 2015

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2017

Nikola Janková
Autorka práce

Ing. Silvie Kozlovská, Ph.D.
Vedoucí práce

doc. Ing. Dr. Milada Štátná
Vedoucí ústavu

doc. Ing. Pavel Ryant, Ph.D.
Děkan AF MENDELU

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci „*Vývoj krajiny Dolních Kounic*“ vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 27. dubna 2017

.....
podpis

Poděkování

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Silvii Kozlovské, Ph. D. za cenné připomínky a rady, za trpělivost a podporu při tvorbě práce. Dále děkuji Městu Dolní Kounice za poskytnutí historických fotografií.

Bibliografický záznam

JANKOVÁ, Nikola. *Vývoj krajiny Dolních Kounic : bakalářská práce*. Brno : Mendelova univerzita v Brně, Agronomická fakulta, Ústav aplikované a krajinné ekologie, 2017. 48 l., 8 l. příl. Vedoucí bakalářské práce Silvie Kozlovská.

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na sledování vývoje krajiny v katastrálním území obce Dolní Kounice. Ve své práci se zabývám podrobnou analýzou historického vývoje krajiny v řešeném území. Popisuji přírodní podmínky, historii a současný stav zkoumané krajiny. Na základě dostupných informačních zdrojů hodnotím změny funkcí krajiny a krajinného rázu. Dále navrhuji možná opatření studované krajiny v souladu s *geniem loci* zkoumaného území.

Abstract

The bachelor thesis is focused on monitoring of the evolution of landscape in the cadastral area Dolní Kounice. In my thesis, I deal with a detailed analysis of the historical evolution of landscape in the study area up. I describe natural conditions, history and the current state of the landscape. Based on available information sources I evaluate changes in functions of landscapes and appearance of the landscape. Further I propose possible provisions of studied landscape in accordance with the *genius loci* of researched area.

Klíčová slova

Krajina, vývoj krajiny, SWOT analýza, opatření, Dolní Kounice

Keywords

Landscape, evolution of landscape, SWOT analysis, provision, Dolní Kounice

Obsah

1	ÚVOD.....	6
2	CÍLE PRÁCE.....	7
3	METODIKA PRÁCE.....	8
4	CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ	9
4.1	PŘÍRODNÍ PODMÍNKY	10
4.1.1	Geomorfologie a geologie.....	11
4.1.2	Pedologie	11
4.1.3	Hydrologie	12
4.1.4	Klimatické podmínky	13
4.1.5	Biogeografické členění	14
4.1.6	Rostlinstvo	15
4.1.7	Živočišstvo.....	16
5	ANALÝZA VÝVOJE KRAJINY DOLNÍCH KOUNIC.....	17
5.1	Historický vývoj.....	17
5.1.1	Dolní Kounice v pravěku	17
5.1.2	Historie obce Dolní Kounice.....	17
5.1.3	Demografický vývoj.....	20
5.1.4	Zemědělství a průmysl.....	22
5.2	Vývoj Dolních Kounic do 19. století.....	23
5.3	Dolní Kounice a 20. století	30
5.4	Současný stav krajiny	31
5.4.1	Současná struktura ploch	31
5.4.2	Zemědělství.....	34
5.4.3	Lesnictví	34
5.4.4	Průmysl.....	34
5.4.5	Rekreace a cestovní ruch.....	35
5.4.6	Ochrana přírody, krajiny a zvýšená památková ochrana.....	35
6	SWOT ANALÝZA	39
7	NÁVRHY OPATŘENÍ	40
7.1	Protierozní opatření.....	40
7.2	Ochrana vodních toků před znečištěním.....	40
7.3	Ochrana ovzduší.....	40
7.4	Nakládání s odpady.....	41
7.5	Těžba kamene	41
8	ZÁVĚR.....	43
	Seznam informačních zdrojů	44
	Seznam tabulek, grafů a obrázků	49
	Seznam příloh	50

1 ÚVOD

Krajina je prostor, který nás obklopuje. Krajinou se označuje konkrétní část zemského povrchu, která se odlišuje od okolních krajin svou zeměpisnou polohou, vzhledem, vnitřní strukturou, hranicemi a dalšími vlastnostmi. Člověkem je vnímána jako území s charakteristickým reliéfem vyznačující se určitou strukturou jednotlivých složek Země. Je určována specifickým povrchem, geologickým podložím, podnebím a ovzduším, vodstvem, půdami a biotou.

Krajina představuje životní prostředí člověka. Člověk využívá jednotlivých krajinných složek a tím ji přetváří. Mění se tak krajinný ráz, který je dán především přírodní, kulturní a historickou charakteristikou místní krajiny. Podle Kupky a Vorla (2011) je krajinný vzhled charakterizován dvěma důležitými vlastnostmi – proměnlivostí a neopakovatelností. Neobyčejná rozmanitost přírodních a kulturních podmínek se projevuje v různých podobách obrazu krajiny pouze v určitém čase.

Krajina se vlivem lidské činnosti postupně vyvíjela a měnila do současné podoby. Ve své práci popisuji vývoj krajiny na příkladu katastrálního území obce Dolní Kounice, který představuje zajímavou zemědělskou a kulturní oblast v západní části Jihomoravského kraje. Krajinný ráz jejího bezprostředního okolí je podmíněn především údolním zářezem řeky Jihlavy. Krajina má zde díky klimatickým a půdním podmínkám velký význam pro zemědělskou činnost. Obec je proslulá úrodnými vinicemi a ovocnými sady.

V úvodu své bakalářské práce popisuji dané území z hlediska přírodních podmínek a zabývám se podrobnou charakteristikou a vývojem krajiny v zájmové oblasti. Vývoj krajiny zkoumaného území objasňuji na základě dostupných informačních zdrojů, podle kterých porovnávám historickou a současnou podobu místního krajinného rázu. Dále navrhuji budoucí pozitivní opatření realizovatelná ve studované krajině.

Obec Dolní Kounice jsem si vybrala z důvodu, že zde od narození bydlím a vyznám se v blízkém okolí. Místní krajina má pro mě velmi důležitý význam, a proto se o ni zajímám.

2 CÍLE PRÁCE

Cílem bakalářské práce je vyhodnocení historického vývoje krajiny obce Dolních Kounic. Charakterizovat území z hlediska přírodních podmínek, historie a současného stavu. Na základě leteckých snímků, historických i současných map zhodnotit změny funkcí krajiny i jejího vzhledu. Navržení pozitivních změn krajiny inspirovanou historií obce Dolních Kounic.

3 METODIKA PRÁCE

V úvodní části jsou analyzovány přírodní charakteristiky katastrálního území obce Dolní Kounice zaměřené na jednotlivé krajinné složky a současně je zde popsán historický vývoj a současný stav místní krajiny.

Veškeré informace jsem získala z publikací a materiálů obce Dolní Kounice a z internetových zdrojů např. Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ), Národního geoportálu INSPIRE¹ a dalších.

Vybrané informace jsem zpracovala pomocí programu Microsoft Excel (ve formě tabulek a grafů) a pomocí programu ArcGIS (v podobě ukázek map týkající se vybraných krajinných složek zkoumaného území).

Vývoj krajiny v řešeném území hodnotím na základě porovnávání historických a současných map (pomocí např. Fabriciovy, Komenského a Mülerovy mapy, dále pomocí map I., II. a III. vojenského mapování) i dostupných historických fotografií (pohlednic) a vlastních současných fotografií. Následně posuzuji budoucí návrhy změn krajiny v zájmovém území.

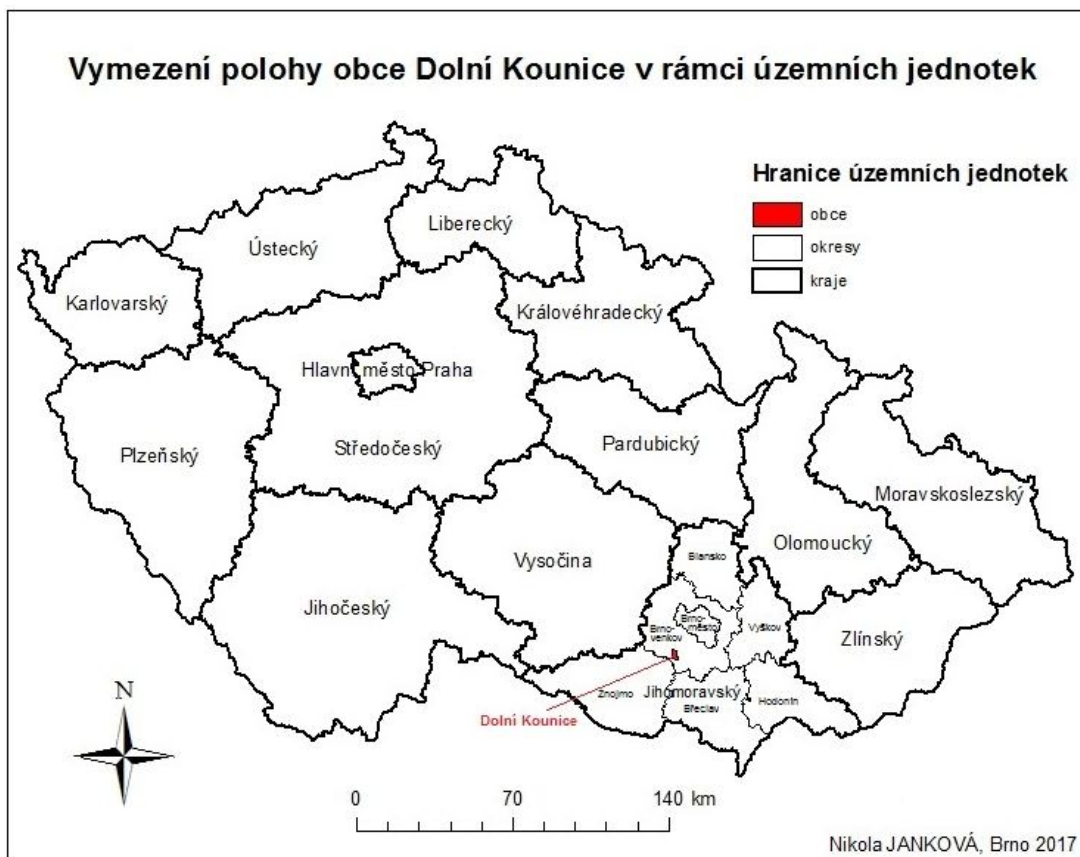
¹ INfrastructure for SPatial InfoRmation in Europe

4 CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Dolní Kounice jsou významným historickým městem v jihozápadní části okresu Brno-venkov. Leží přibližně 25 km jihozápadně od Brna a 8 km jihovýchodně od Ivančic (viz příloha 1). Dané území o celkové rozloze 897 ha² osídluje 2428 obyvatel³.

Město se rozkládá v hlubokém údolí řeky Jihlavy, která jej rozděluje na dvě části – na pravém břehu se nachází centrum (historické jádro) a na levém břehu část zvaná „Závodí“ (viz příloha 2). Město obklopují kopce, kde na pravém břehu dominuje Šibeniční vrch (297 m n. m.) a na levém břehu kopec s kaplí sv. Antonína (260 m n. m.). Nejvýše položeným bodem v katastrálním území je „Babí hora“ s výškou 351,8 m n. m., která se nachází při silnici na Hlínu [2].

Město Dolní Kounice představuje krajinářsky, kulturně i hospodářsky významnou oblast. Hospodářství je soustředěno na zemědělskou výrobu vzhledem k charakteru oblasti i vhodnému klimatu zaměřenému na ovocnářství a vinařství. Město je proslulé řadou významných památek (Řiháček, Svoboda, Kos, 1984).

Obr. 1: Mapa polohy obce Dolní Kounice v rámci územního členění (vlastní tvorba)

² data k 31. 12. 2016, ČSÚ [1]

³ data k 31. 12. 2015, ČSÚ [1]

Vymezení polohy obce Dolní Kounice v rámci územních jednotek NUTS⁴ a LAU⁵ (Česká repulika, 2009), (viz obrázek 1):

NUTS 0 – stát Česká republika

NUTS 1 – územní celek Česká republika

NUTS 2 – region soudržnosti Jihovýchod

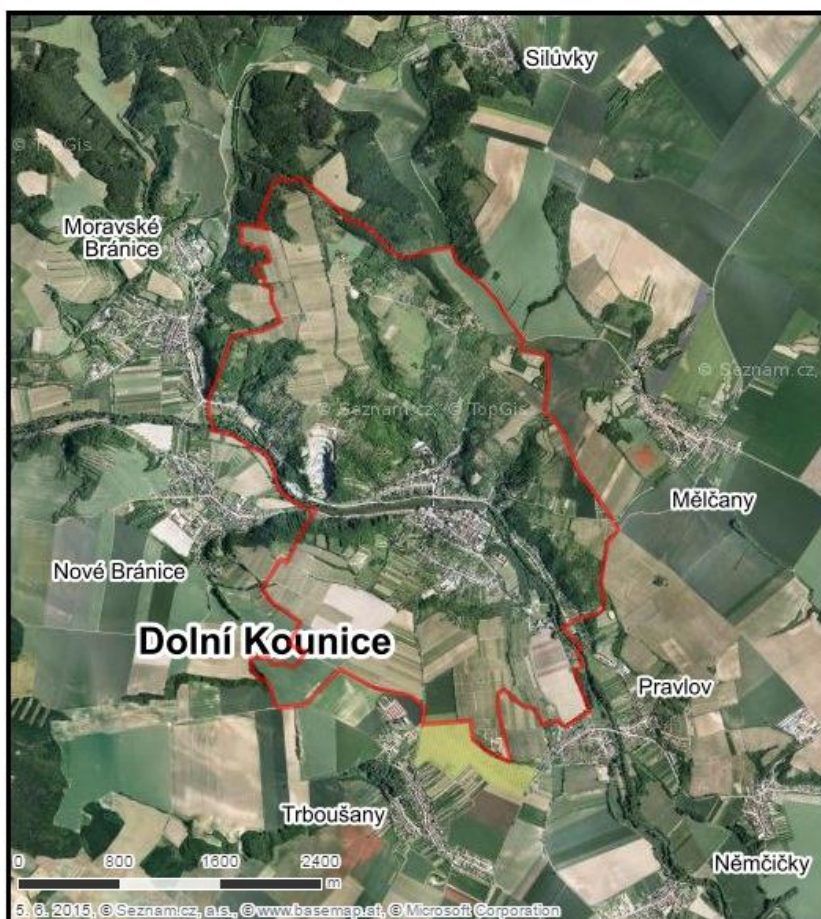
NUTS 3 – kraj Jihomoravský

LAU 1 (NUTS 4) – okres Brno-venkov

LAU 2 (NUTS 5) – obec Dolní Kounice

4.1 PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

Zkoumané území je vymezeno katastrálními hranicemi města Dolní Kounice, které sousedí s katastrálními územími obcí Mělčany, Pravlov, Trboušany, Nové Bránice, Moravské Bránice a Silůvky (viz obrázek 2).

Obr. 2: Ortofotomapa Dolních Kounic a sousedních obcí [3]

⁴ Nomenclature of Units for Territorial Statistics (NUTS) je systém územních jednotek v Evropské unii zřízený pro statistické účely EUROSTATU [4]

⁵ Local Administrative Units (LAU) je systém místních správních jednotek v Evropské unii zřízený pro statistické účely EUROSTATU [5]

4.1.1 Geomorfologie a geologie

Území města Dolní Kounice se rozprostírá na pomezí dvou provincií České vysočiny a Západních Karpat. Česká vysočina zaujímá velkou plochu severozápadní části zkoumané lokality a je zastoupena geomorfologickým celkem Bobravská vrchovina. Západní Karpaty zastupuje geomorfologický celek Dyjsko-svratecký úval v jihovýchodní části řešeného území (Demek, Mackovčín, Balatka, 2006).

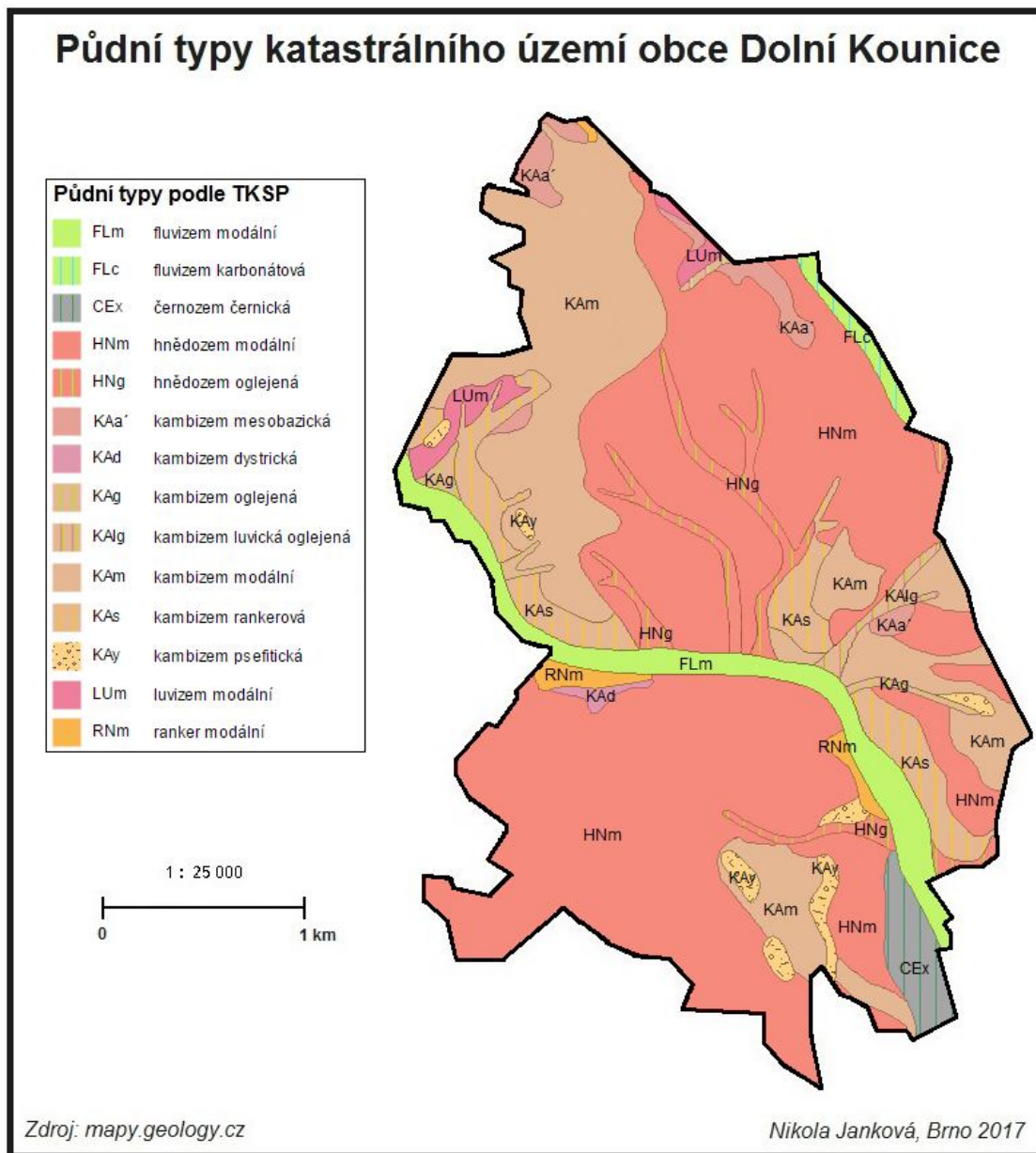
Bobravská vrchovina je členitá vrchovina s výraznou soustavou protáhlých hřbetů (hrásty) a sníženin (prolomů). Její jižní výběžek je budován hlubinnými vyvřelinami brněnského masivu (žulami a granodiority) a ve sníženinách překrytými neogenními a čtvrtohorními usazeninami (šterky, písky, jíly, spraše) Dyjsko-svrateckého úvalu. V daném území je zastoupena dvěma podcelky a to Lipovskou vrchovinou na severovýchodě a Leskounskou vrchovinou na jihovýchodě. Ve středních částech hřbetů Lipovské vrchoviny se vyskytují zbytky holoroviny a její okraje přechází v průlomová údolí řeky Jihlavy. Vrchovina je charakteristická zalesněnými hřbety a sníženinami s poli a částečně vinicemi. Leskounská vrchovina je tvořena žulovými tvary (skálami, skalními mísami, balvany, žlábkovými šrapy) tvořené zvětráváním a odnosem. Krajinu vrchoviny zastupují z velké části dubové, smrkové a borovicové porosty (Demek, Mackovčín, Balatka, 2006).

Dyjsko-svratecký úval (zastoupený podcelky: Drnholecká pahorkatina, Dyjskosvratecká niva, Rajhradská pahorkatina) pokrývá okrajovou část řešeného území. Celek představuje sníženinu s plochým povrchem, kde část čelní hlubiny vyplňují neogenní a kvartérní sedimenty, především písky, šterky a sprašemi. Níže položená místa přechází v údolní nivy řeky Jihlavy, které obklopují akumulární terasy (Demek, Mackovčín, Balatka, 2006). Reliéf má charakter nížinné pahorkatiny (Brožek et al., 2014).

4.1.2 Pedologie

Tvorba půdního pokryvu je vázána na geologické podloží. Největší plochu v řešeném území zaujímá hnědozem modální. Na svazích a jejich úpatích převažují kyselé kambizemě (zejména ve vyvýšeninách levého a pravého břehu řeky Jihlavy). Na šikmých svazích s lesními porosty nacházíme ostrůvky kambizemí mesobazických. Údolní nivy řeky Jihlavy a říčky Šatavy se vyvinuly na fluviálních a deluviofluviálních sedimentech fluvizemě modální. V občasných přítocích řeky Jihlavy se vytvořila hnědozem oglejená. V nižších polohách na spraších a sprašových hlínách

v jihovýchodní části zájmového území (oblast Dyjskosvrateckého úvalu) jsou vyvinuty černozemě. Příkré svahy s výchozy skalního podloží pokrývají kambizemě litické a litozemě. Na skalních výchozech a sutích přecházejí hnědé půdy v litozoly a rankry (Culek, 1996).

Obr. 3: Mapa půdních typů v katastrálním území obce Dolní Kounice [6]

4.1.3 Hydrologie

Zvolené území náleží do povodí řeky Jihlavy, která protéká napříč zkoumaným územím na úseku dlouhém 2 km. Dolní Kounice se nacházejí 155 km pod pramenem řeky Jihlavy a 29 km nad jejím ústím. Řeka Jihlava pramení v oblasti Jihlavských vrchů poblíž obce Jihlávka v nadmořské výšce 670 metrů. U Ivančic se do ní vlévá Oslava

a Rokytná. Přes Dolní Kounice pak protéká ke svému ústí do řeky Svratky, která ústí pod obcí Iváň, v nejnižší položené části Dyjsko-svrateckého úvalu, do střední nádrže vodního díla Nové Mlýny na řece Dyji (Němec, 2014). Délka toku činí celkem 184 km. Celková plocha povodí je 2998 km² [7]. Průměrný roční průtok Jihlavy ve stanici Ivančice je 10,4 m³.s⁻¹ a průměrný roční stav 138 cm [8]. Odtokové poměry na řece jsou ovlivněny soustavou vodních nádrží Dalešice a Mohelno s přečerpávací vodní elektrárnou (Navrátil, 2001).

V katastrálním území obce vtékají do řeky Jihlavy dva potoky. Na západě do ní ústí pravostranný přítok Mlýnského potoka. Na západním okraji katastrálního území ústí zleva do řeky potok Bukovina (Němec, 2014).

V severovýchodní části zasahuje do katastrálního území Dolních Kounic říčka Šatava pramenící v lesích Tetčické vrchoviny (Němec, 2014).

Dolní Kounice jsou zásobovány pitnou vodou ze zdroje Mělčany, který je společný pro Mělčany a Dolní Kounice. Zdroj se nachází cca 1 km severně od města při silnici Mělčany – Silůvky (Navrátil, 2001).

Město má v současné době provedenou celkovou kanalizaci včetně čistírny odpadních vod na levém břehu v blízkosti Pravlova. Na síti je umístěno pět čerpacích stanic. Část města na západním okraji levého břehu je napojena na systém kanalizace Moravských Bránic s čerpáním odpadních vod do čističky odpadních vod (dále jen ČOV) Ivančice (Navrátil, 2001).

4.1.4 Klimatické podmínky

Místní klimatické poměry jsou ovlivněné především reliéfem. Území Dolních Kounic náleží podle klimatické klasifikace Quitta (1971) do velmi teplé (T 2) klimatické oblasti. Léto je zde velmi dlouhé, teplé a suché. Přejídné období s teplým jarem a podzimem je krátké. Zima je také krátká, mírně teplá a suchá až velmi suchá s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky (Quitt, 1971).

Jihovýchodní část zkoumaného území náleží do srážkově chudé oblasti. Od západu směrem k východu srážkové činnosti ubývá, což je způsobeno srážkovým stínem Českomoravské vrchoviny. Jedná se proto o velmi suchou oblast na Moravě (Culek, 1996).

Nejbližší meteorologickou stanicí je podle ČHMÚ stanice Brno – Tuřany s nadmořskou výškou 241 m n. m. Průměrné měsíční teploty vzduchu naměřené roku 2016 dosáhly nejvyšších hodnot v červenci v rozmezí 25°C až 30°C a nejnižších hodnot

v lednu a prosinci s teplotami 0° až -5°C. Měsíční úhrn srážek ve stejném roce byl nejvyšší v červenci a přesahoval 100 mm. Nejnižší měsíční úhrn srážek byl v září a v prosinci a nedosáhl ani 20 mm [9].

4.1.5 Biogeografické členění

4.1.5.1 Jevišovický bioregion

Dolní Kounice se rozkládají na rozhraní Jevišovického a Lechovického bioregionu. Jevišovický bioregion se nachází v okrajové pahorkatině Hercynika na západě Jižní Moravy. Tento bioregion se takřka shoduje s geomorfologickým celkem Jevišovická pahorkatina. Zabírá i jižní výběžek Bobravské vrchoviny a Boskovické brázdy. Na jihu zasahuje do Rakouska, v České republice má rozlohu 1845 m² (Culek, 1996).

Skalní podlaží je zastoupeno zejména prekambriky krystalickými horninami brněnského masivu (dioritů, granodioritů). Malá část katastrálního území směrem k Trboušanům je složena mořskými mladotřetihorními sedimentárními horninami karpatské prohlubně. Slouží jako přechodný bioregion, kterým teplomilná biota proniká údolími na západ a naopak, v inverzích sestupují podhorské prvky až k východnímu okraji. Objevuje se zde 1. dubový a 2. bukový vegetační stupeň. Díky střídajícím se geologickým podkladům je zde umožněn výskyt reliktních společenstev. Plošiny jsou jednotvárnějšího rázu tvořeny dubohabřinami s ostrovy acidofilních doubrav. Pro tuto oblast je charakteristická absence bučin. Mezi netypické části řadíme, vyšší polohy bioregionu s ostrovy květnatých bučin. Chybějí teplomilné doubravy, které tvoří přechod do Velkomeziříčského bioregionu a území Krumlovského lesa, které tvoří přechod k Brněnskému bioregionu (Culek, 1996).

V Jevišovickém bioregionu byla vymezena na východním okraji katastrálního území Dolní Kounice malá oblast s plynulým výskytem skalního podloží a rozdílnou biotou (Culek, 1996).

Tab. 1: Plošná struktura využití celého území Jevišovického bioregionu dle Culka (1996)

plocha bioregionu (v km)	orná půda (v %)	travní porosty (v %)	lesy (v %)	vodní plochy (v %)
1845	56	4	29	2

4.1.6 Rostlinstvo

Zdejší květena je spjata s vývojem Moravy, neboť byla v minulosti obohacována prvky hlavních květenných oblastí celé Euroasie. Od jihu byla naše květena obohacena prvky ze středozeří, od východu a jihovýchodu prvky pontickými a boreálními. Ve zkoumaném území byl botanicky objeven podražec (*Aristolochia* sp.), ptačí zob obecný (*Ligustrum vulgare*), pryšec mnohobarvý (*Euphorbia polychroma*), kamejka modronachová (*Aegonychon purpurocaeruleum*), modřenec chocholatý (*Muscari comosum*), koniklec obecný (*Pulsatilla vulgaris*) a jiné střeoevropské rostliny. Ze stepních rostlin tařice skalní (*Aurinia saxatilis*), hvězdnice chlumní (*Aster amellus*), křivatec český (*Gagea bohemica*), kosatec nízký (*Īris pumila*), lnice kručikolistá (*Linaria genistifolia*), kuřička štětinkatá (*Minuartia setacea*), pryskyřník ilyrský (*Ranunculus illyricus*), divizna fialová (*Verbascum phoeniceum*) spolu s rostlinami lesostepními, které můžeme najít na jižních svazích, terénních hranách, ostřích hřbetech a na přechodech v plošinu. Ve stromovém a křovinném krytu převládají obnažené skály a balvany. Zde se nachází zbylé části stepního společenstva, jako jsou např. koniklec obecný (*Pulsatilla vulgaris*), koniklec velký (*Pulsatilla grandis*), koniklec luční (*Pulsatilla pratensis*). Tyto rostliny se objevují převážně v části Skalky a na Šibeničním vrchu. Dále je prokázán výskyt těchto druhů: Kavyl Ivanův (*Stipa pennata*), kavyl vláskovitý (*Stipa capillata*), křivatec nízký (*Gaega pusilla*), křivatec český (*Gaega bohemica*), kručinka chlupatá (*Genista pilosa*), mochna písečná (*Potentilla arenaria*), hvězdnice zlatovlásek (*Galatella linosyris*), len tenkolistý (*Linum tenuifolium*), růže bedrníkolistá (*Rosa spinosissima*), ožanka kalamandra (*Teucrium chamaedrys*), plamének přímý (*Clematis recta*) a další. V zóně jehličnatý lesů pak nacházíme vrbovku úzkolistou (*Epilobium angustifolium*), přesličku rolní (*Equisetum arvense*). Ze subboreálních oblastí rostlin můžeme pozorovat druhy jako jsou kociánek dvoudomý (*Antennaria dioica*), černohlávek obecný (*Prunella vulgaris*), třezalka tečkovaná (*Hypericum perforatum*) nebo rozrazil lékařský (*Veronica officinalis*). Vzácně se ve sledovaném území vyskytují i rostliny subatlantické oblasti, například kručinka chlupatá (*Genista pilosa*). Zdejší květena byla obohacena i rostlinami z geomorfologických oblastí Karpat, Alp a Českomoravské vrchoviny. Na území Dolních Kounic pronikly i nepůvodní druhy rostlin, zejména kakost hnědočervený (*Geranium phaeum*), brambořík evropský (*Cyclamen europaeum*), kýčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*),

netýkavka Royleova (*Impatiens roylei*) a další. Stromové patro přilehlých lesů je tvořeno těmito druhy rostlin: dub zimní (*Quercus petraea*), dub letní (*Quercus robur*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*), borovice černá (*Pinus nigra*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), bříza bělokorá (*Betula pendula*) a velmi invazní trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*), (Němec, 2014).

4.1.7 Živočišstvo

Z živočichů žijících v lesních porostech a hájích se zde vyskytují, například zajíc polní (*Lepus europaeus*), veverka obecná (*Sciurus vulgaris*), srnec obecný (*Capreolus capreolus*), kuna lesní (*Martes martes*), kuna skalní (*Martes foina*), liška obecná (*Vulpes vulpes*) a prase divoké (*Sus scrofa*). V jehličnatých lesích převážně hnízdí dravci - káně lesní (*Buteo buteo*) a poštolka obecná (*Falco tinnunculus*). Z menších hlodavců myš domácí (*Mus musculus*), hraboš polní (*Microtus arvalis*), potkan obecný (*Rattus norvegicus*), krtek obecný (*Talpa europea*), ježek východní (*Erinaceus roumanicus*), netopýři (*Micorchiroptera*). Ze skupiny plazů se zde vyskytuje ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), slepýš obecný (*Anguis fragilis*), užovka obojková (*Natrix natrix*), z obojživelníků různí skokani, ropuchy, rosničky i mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*). Mezi nejpočetnější skupinu patří skupina ptáků. Ve zkoumaném území hnízdí v malých lužních hájích žluna zelená (*Picus viridis*), strakapoud jižní (*Picoides syriacus*), dudek chocholatý (*Upupa epops*), sedmihlásek hajní (*Hippolais icterina*), kvičala obecná (*Turdus pilaris*), slavík obecný (*Luscinia megarhynchos*), šoupálek krátkoprstý (*Certhia brachydactyla*), žluva hajní (*Oriolus obolus*), straka obecná (*Pica pica*), moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*) a další. Velmi zajímavá je skupina ptáků hnízdící v rozlehlém údolí řeky Jihlavy na štěrkopískových náplavách a ve vysokých hlinitých březích. Jedná se o břehuli říční (*Riparia riparia*), kulíka říčního (*Charadrius hiaticula*), písíka obecného (*Actilis hypoleucos*), ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*), rákosníka zpěvného (*Acrocephalus palustris*) a strnada obecného (*Emberiza citrinella*). V okolí lidských obydlí sídlí například hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*), kos černý (*Turdus merula*), vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*), sýkora koňadra (*Parus major*), vrabec domácí (*Passer domesticus*) a další. Nejmenší počet druhů ptáků najdeme na poli. Patří sem především koroptev polní (*Perdix perdix*), bažant obecný (*Phasianus colchicus*), křepelka polní (*Coturnix coturnix*), skřivan polní (*Alauda arvensis*), (Němec, 2014).

5 ANALÝZA VÝVOJE KRAJINY DOLNÍCH KOUNIC

5.1 Historický vývoj

5.1.1 Dolní Kounice v pravěku

Reliéf údolní krajiny řeky Jihlavy lákal od nepaměti k osídlení. Rozsáhlé lesy na severozápadě přecházející do otevřené krajiny směrem k jihovýchodu, přítomnost řeky, slepých ramen, tůní a mokřin přilákaly do zdejší krajiny již v paleolitu velké množství zvěře. Důkazem toho jsou četné archeologické nálezy. Místní cihelna poskytla řadu cenných nálezů kostí mamuta, srstnatého nosorožce, jeskynního medvěda, pratura, soba i koně.

Nejstarší nálezy tzv. moustérienské kultury pravěkého člověka pocházejí z blízkého okolí Kounic a jejich stáří se odhaduje na 80 - 40 000 let.

Osídlení dané oblasti mladopaleolitickým člověkem s tzv. szeletienskou kulturou z doby před 40 000 - 25 000 lety popsal profesor Josef Skutil⁶. Nálezy se podobaly především charakteristickým listovým hrotům. Nejbohatší lokalita tohoto druhu se nacházela na rozhraní kounického, trboušanského a novobránického katastru.

V mladší době kamenné (neolitu) se v dané lokalitě objevili první zemědělci, lidé s malovanou volutovou, moravskou a Jevišovickou kulturou.

Nejhornější osídlení na Kounicku bylo v době bronzové. Ve velké míře se v okolí kopce sv. Antonína nacházely zbytky únětické keramiky a věteřovského sídliště, které doktor Karel Thielka⁷ přičítá k největším a strategicky nejlépe položeným sídlištěm této kultury na Moravě (Řiháček, Svoboda, Kos, 1984).

5.1.2 Historie obce Dolní Kounice

Z archeologických nálezů je patrné, že nejstarší přítomnost člověka na území Dolních Kounic datujeme až do období 400 000 lety před naším letopočtem. O osídlení trvalejšího rázu, můžeme hovořit až v době bronzové. Nejstarším písemným dokumentem o existenci Dolních Kounic pochází z roku 1046, uvedena ve falsu zakládající listiny staroboleslavské kapituly. Další zmínka o vsi Dolní Kounice je z roku 1183 ve falsu zakládající listiny kounického kláštera, kdy nechal Vilém z Pulína

⁶ Josef Skutil byl český archeolog, historik a prvním český odborník na paleolit. Vedl pravěká oddělení muzeí v Brně, Olomouci a archeologického ústavu v Brně (Sklenář, Bláhová-Sklenářová, 2005).

⁷ Karel Thielka byl moravský archeolog se specializací na období starší doby bronzové (Sklenář, Bláhová-Sklenářová, 2005).

vybudovat ženský premonstránský klášter. Statut městečka Dolní Kounice získaly po roce 1284, kdy se jim dostalo práva trhu.

Roku 1495 se na pečeti přivěšené k listině poprvé objevuje, znak městečka Doních Kounic. Jeho původní složení byli tři vinné listy položené ve štítě. Roku 1571 byl znak upraven, na středu byl vyobrazen krahujec držící v zobáku hrozen révy vinné v rubínovém poli, s listy v pozadí.

Na přelomu 16. a 17. století dosáhlo vrcholu vinohradnictví, které se stalo stabilním prvkem zdejšího hospodářství.

Městem se Dolní Kounice staly v 16. století, kdy získaly právo pečetit listiny červeným voskem a později jim byl udělen i městský znak. Opětovně byly jmenovány městem 1. června 1998 (Řiháček, 2006).

5.1.2.1 Významná místa a pamětihodnosti

Klášter Rosa coeli

Město Dolní Kounice je velmi bohaté na množství i kvalitu kulturně historických památek. Především se zde nachází zřícenina kláštera Rosa coeli („růže nebeská“), (viz příloha 3). Klášter nechal postavit tehdejší vladař Vilém z Pulína pro ženskou řeholi premonstrátského řádu (pocházející z kláštera v Louňovicích). Založením kláštera v roce 1183 se začíná kolem centra Dolních Kounic postupně vytvářet velmi rozsáhlé panství. Ochranu kláštera i obce měl zabezpečit hrad, který byl vybudován ve druhé polovině 13. století.

Za husitských válek byl klášter vypálen a zpusťšen a jeho následná obnova byla uskutečněna za odprodávání klášterních statků. Na počátku 16. století byl klášter rušen a panství s hradem a klášterem získal český král Ferdinand I. Roku 1537 prodal král klášter i se zámekem Jiřímu Žabkovi z Limberka, který klášterní kostel opravil. Poté kounické panství měnilo své majitele, vlastnili ho např. Zikmund ze Zástřizl, Zdeněk Lev z Rožmitálu a Bernard Drnovský z Drnovic. Po pobělohorské konfiskaci připadl majetek Dietrichsteinů.

Koncem 17. století se podařilo získat klášterní areál premonstrátům, kteří se pokusili o obnovu kláštera jeho opravou. Během oprav došlo k požáru, který způsobil rozsáhlé poničení této památky. Na začátku 19. století jej premonstráti prodali na zpět dietrichsteinskému panství. Klášter od té doby chátral.

Od roku 1926 byly v areálu prováděny první restaurátorské práce. V současnosti tuto významnou památku užívá město Dolní Kounice, které ji zpřístupnilo veřejnosti. Konají se zde četné kulturní akce a výstavy (Řiháček, Svoboda, Kos, 1984).

Hrad a zámek Dolní Kounice

Nad klášterem se nachází zámek (viz příloha 4). Jedná se o renesanční přestavbu původně gotického hradu určeného k ochraně kláštera, postavenou roku 1285 - 1330. Současná podoba areálu zámku se skládá z předzámčí uzavřeného hradbami se dvěma branami a vlastní dvoupatrové čtyřkřídlé renesanční zámecké budovy. Zámek je od roku 1862 prakticky neobydlený a postupně chátrá. Z významnějších architektonických prvků stavby se dochovaly jen renesanční dveřní a okenní ostění a tzv. rytířský sál. Dnes je zámek v soukromých rukou, kde se dočkal velkých oprav. Je přístupný návštěvníkům, pořádají se zde akce pro děti, svatby a slavnosti města (Řiháček, 2006).

Židovská obec

Neopominutelnou atraktivitou Dolních Kounic jsou židovské památky. Západně od hlavního náměstí se dochovalo v téměř nezměněné podobě Ghetto až do dnešních dob. Zástavba domů již ztratila svůj typický ráz, avšak v okolí se nachází jedna z nejcennějších maursko - renesančních staveb na Moravě a to synagoga z let 1652-1656. V roce 1988 až 2004 prošla komplexní rekonstrukcí (viz příloha 5). Stěny synagogy jsou vyzdobeny barokní výmalbou s liturgickými texty v hebrejštině. Pro návštěvníky se zde nachází i expozice věnovaná historii židovské obce.

Další neméně významnou židovskou památkou je židovský hřbitov, na kterém se pohřbívalo od roku 1680 (viz příloha 6). Nachází se ve svahu Šibeničního vrchu. Náhrobní kameny jsou rozmístěny po celém hřbitově a nejstarší z nich pochází ze 17. století (Řiháček, 2006).

Další památky

Dominantu města tvoří poutní kaple svatého Antonína Paduánského (viz příloha 7). Jedná se o barokní stavbu z roku 1757, k níž vede čtrnáct zastavení křížové cesty pocházející z druhé poloviny 18. století. Kapli byla opravena střecha i vnější fasáda a okolí bylo vykáceno od náletových dřevin.

V centru města nalezneme novorenesanční stavbu kostela sv. Petra a Pavla z let 1877 - 1879 s některými interiérovými prvky z původního gotického kostela zničeného při povodni roku 1862 (viz příloha 8).

Původní protestantský kostel sv. Fabiána a Šebestiána a sv. Barbory (viz příloha 9). Dále pozdně gotická stavba kaple sv. Jana Křtitele z 16. století. Na Masarykově náměstí měšťanské domy v barokním a renesančním stylu. Podél cest boží muka a kříže (Řiháček, 2006).

5.1.3 Demografický vývoj

Vznik a vývoj osídlení krajiny Dolních Kounic byly ovlivněny zejména geografickými podmínkami a geomorfologickým rázem krajiny. První počátky osídlování probíhali ve 12. a 13. století v období tzv. velké kolonizace, které se účastnilo převážně německé obyvatelstvo z podnětu šlechty a klášterů.

Na území Dolních Kounic měl velký vliv na osídlování způsob obživy. V zájmovém území nevznikly klasické příklady hospodářských statků, ale žily zde zejména vinaři, řemeslníci a obchodníci.

Historické údaje o obyvatelstvu obce Dolní Kounice pocházejí z neúplných zápisů. V některých letech jsou uváděna data pouze z křesťanských nebo pouze z židovských obcí (Němec, 2014).

Před rokem 1618 se vyskytovalo v obci 196 domů (Kratochvíl, 1904). V dochovaném dopisu z panství (pocházejícího z roku 1635) se uvádí 4 panské domy, 8 domů manských, 183 běžných usedlostí a 9 židovských domů. Celkovým počtem 204 domů se Kounice řadily k největším městečkům na Moravě (Němec, 2014). Avšak během třicetileté války domy utrpěly a zpustly. V roce 1656 zůstalo 121 obydlých a 75 zpustlých usedlostí (Kratochvíl, 1904). Zajímavým zdrojem informací se stal předběžný sumář pro výpočet daně z roku 1691, který informuje o počtu obyvatel. Dle něj zde žilo 927 obyvatel při počtu 160 obydlých domů [10]. Roku 1790 zde existovalo 266 domů a žilo zde 1582 obyvatel. V daném roce byly Dolní Kounice podle počtu obyvatel 45. městem na Moravě (Kratochvíl, 1904).

V 19. století došlo k značnému růstu počtu domů i obyvatel v obci Dolní Kounice (viz tabulka 2). Roku 1869 se počet obyvatel pohyboval okolo 2950 a počet domů okolo 550. Od tohoto roku do roku 1890 došlo k výraznému poklesu⁸ počtu obyvatel (Kratochvíl, 1904).

V průběhu minulého století dosáhlo město vrcholu počtu obyvatel v roce 1910, tedy v době Rakouska-Uherska za vlády Františka Josefa I., kdy zde žilo 3300 obyvatel.

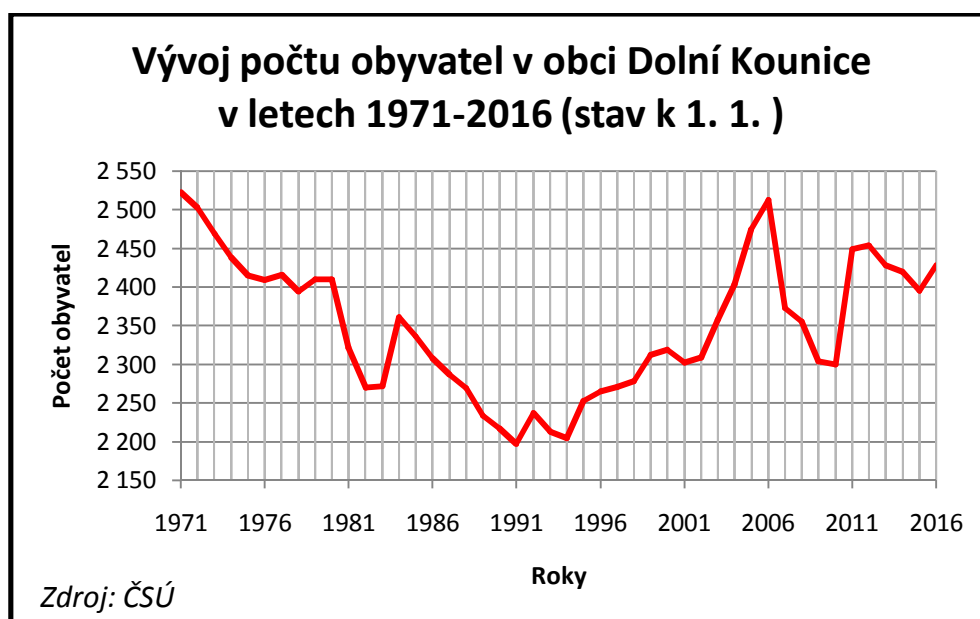
⁸ Příčiny poklesu počtu obyvatel nebyly v dostupných pramenech nalezeny.

K dvěma výrazným poklesům počtu obyvatel došlo během I. a II. světové války (Němec, 2014).

Tab. 2: Vývoj počtu domů a obyvatel v Dolních Kounicích podle Kratochvíla (1904) a Němce (2014)

	Roky											
	1804	1834	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1938	1940	1946
Počet domů	280	370	-	555	562	544	601	631	-	-	-	-
Počet obyvatel	1610	2644	2957	2802	2646	2697	3300	3051	3076	3100	-	-
Náboženské a národnostní složení obyvatel	-	2030 křesťanů, 614 židů	2555 křesťanů, 402 židů	2228 Čechů, 574 Němců (z toho 381 židů)	2003 Čechů, 561 Němců, 82 židů	1896 Čechů, 774 Němců, 66 židů	-	2806 Čechů, 192 Němců, 53 židů	2966 Čechů, 110 Němců (z toho 53 židů)	-	57 židů	1 žid

V 50. až 90. letech minulého století měl počet obyvatel až na malé výjimky (roku 1984 se přistěhovali noví obyvatelé do tří nových bytových domů) stále klesající tendenci vzhledem k převažující migraci obyvatel (Němec, 2014). V průběhu přibližně 40 let se počet snížil o 525 obyvatel⁹. Nejnižší hodnoty (2197) dosáhl počet obyvatel roku 1991 (viz graf 1). Od tohoto roku se počet opět postupně zvyšoval a v roce 2006 dosáhl 2513 obyvatel. V daném roce došlo k odstěhování asi 150 obyvatel. Od roku 2011 do současnosti se počet pohybuje okolo 2400 obyvatel [11].

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v obci Dolní Kounice v letech 1971-2016 [11]

⁹ Rozdíl počtu obyvatel v letech 1955 (2722 obyvatel), (Němec, 2014) a 1991 (2197 obyvatel), [11].

Židovská obec v Dolních Kounicích tvořila do roku 1850 židovskou čtvrť (ghetto), která fungovala jako samostatná politická jednotka. V roce 1684 tvořilo židovskou obec 16 bytů. V roce 1751 vyskytovalo 24 domů s 81 obyvateli a v roce 1790 31 domů s 439 obyvateli. S rostoucí tendencí počtu obyvatel a domů dosahovala židovská obec nejvyššího počtu obyvatel v roce 1834 (viz tabulka 2). Následný pokles počtu obyvatel židovské obce ovlivňovaly různé válečné události, přírodní pohromy a případně epidemie (mor, cholera), (Kratochvíl, 1904). K výraznému úbytku místních židovských obyvatel došlo za druhé světové války, kdy zahynulo ve vyhlazovacích táborech 56 kounických židovských obyvatel. Z kounických židů (rodáků) se zachránila jediná osoba (Němec, 2014).

K 1. 1. 2016 žilo v obci 2428 obyvatel [12]. Průměrná věková hranice obyvatel řešeného území postupně kolísá, od roku 2015 se blíží k 41 letům. Snižuje se i počet obyvatel ve věku 0-14 a 14-65. Naopak se zvyšuje se stav počtu obyvatel starších 65 let, z toho vyplývá, že dolnokounická populace stárne [13].

5.1.4 Zemědělství a průmysl

Dolní Kounice byly od samého počátku městečkem zemědělského charakteru a díky centrálnímu postavení v panství i střediskem obchodu a řemesel. S počátkem klášterního panství souvisel vznik vinohradů a pěstování vinné révy. Vzniklo horenské právo.

Starou tradici vinařství dokládají registry z roku 1688 obsahující místní názvy polních tratí např. Řepná hora, Kozí hora, Nová hora a další. Vinařství bylo nejdůležitější činností obyvatelstva v Dolních Kounicích. V obci charakter pozemků, většinou rozestých po stráních okolních kopců, nedovoloval zvláště využívat techniku. Svažitě pozemky byly velmi náročné i pro koně, ale vhodné pro pěstování vína a ovoce.

V 17. století jsou doloženy existence cechu kožešnického, řeznického a jiných.

Počátkem 19. století vnikají první objekty rodícího se průmyslu. Rozvíjely se podniky zpracovávající zemědělské produkty (např. mlýn, pivovar) a podniky s výrobou stavebních materiálů (cihelny, kamenolom).

Prvním průmyslovým podnikem ve městě byl textilní závod Blaudruck Fabrik Frantz Balzar in Unter Kanitz, založený v roce 1806. Závod tvořila textilka, bělárna, barvýrna a tiskárna textilního zboží.

Roku 1825 se stala součástí obce cihelna (Karlovska oblast), která se později dostala do soukromého vlastnictví. Později byla součástí cihelen Gustava Klimenta.

Do provozu roku 1890 se dostala i menší cihelna (oblast Benátky). Po 42 letech byl provoz ukončen a o dva roky později byla cihelna zlikvidována.

Koncem 19. století zde bylo významné knoflíkářství s velkovýrobou perleťových knoflíků (Řiháček, Svoboda, Kos, 1984).

5.2 Vývoj Dolních Kounic do 19. století

Fabriciova mapa Moravy

Záznamy o stavu území jsou uvedeny v historických mapách. První zobrazení Kounic v historii je uvedeno ve Fabriciově mapě Moravy z roku 1569 (viz obr. 4). Měřítko mapy bylo přibližně určeno na 1 : 288 000. Originálních map se zachovalo do současnosti velmi málo, proto jsou známější její kopie [14].

Na nepřesné Fabriciově mapě jsou Kounice označeny jako Kanitz a jejich poloha je nesprávně zakreslena na pravém břehu řeky Jihlavy.

Obr. 4: Fabriciova mapa Moravy z roku 1569 (vydání z roku 1625), [15]

Komenského mapa Moravy

Fabriciova mapa obsahovala řadu chyb a nepřesností, které byly podnětem pro Jana Ámose Komenského ke zpracování nové mapy. První výtisk Komenského mapy Moravy pocházel pravděpodobně z roku 1624. V českých zemích mapa vyšla až po smrti autora. V mapovém obsahu Komenský znázornil především města a městečka, zámky, tvrze a kláštery, významnější vesnice, hory, řeky a vinohrady. Zaměřil se na správnější vzdálenosti jednotlivých míst a na užívání dvojjazyčných názvů [14].

Kounice (označené jako „Kaunitz“) jsou v Komenského mapě na obrázku 5 označeny jako město opevněné hradbami („*Urbs muris cincta*“) [16]. Městem protéká řeka Jihlava. Na levém břehu řeky jsou znázorněny kopce s vinohrady a na pravém břehu lesní porosty.

Obr. 5: Komenského mapa Moravy znázorňující okolí Dolních Kounic [16]

Müllerova mapa Moravy

Moravu na počátku 18. století na svou dobu přesně vyobrazil vojenský inženýr Jan Kryštof Müller, který na císařský rozkaz podrobně prozkoumal šest tehdejších moravských krajů. Müllerova mapa měřítko přibližně 1 : 180 000 byla vydána roku 1716. Pro zobrazení terénu použil tzv. kopečkovou metodu s osvětlením od západu. V roce 1790 byla mapa doplněna o čtvercovou síť a rejstřík a následně podruhé vydána [14].

Na mapě z roku 1790 (viz obrázek 6) můžeme vidět městečko Dolní Kounice pod názvem Kanitz jako součást tehdejšího Brněnského kraje [17]. Opět se jedná o nepřesné mapování, neboť městečko Kanitz leží směrem na jih od řeky Jihlavy (ve skutečnosti jím protéká).

Obr. 6: Znárodnění Dolních Kounic a blízkého okolí v Müllerově mapě Moravy [17]

I. vojenské mapování

Müllerovo mapování bylo pro vojenské potřeby nedostatečné, ale stalo se podkladem pro I. vojenské mapování, které probíhalo v letech 1764-1768 a 1780-1783. Na rozdíl od Müllerovy mapy byly součástí mapového obsahu barevně znázorněné komunikace, budovy, řeky, potoky a využití půdy [18].

Na mapovém podkladu I. vojenského mapování (v měřítku 1 : 28 800) najdeme město Dolní Kounice pod německým názvem Canitz (viz obrázek 7) [19]. Významným objektem znázorněným na mapě je spojení obou břehů řeky Jihlavy, které podnítilo jednak vznik hlavní trasy a následné propojení měst Ivančice a Pohořelice, a jednak osídlování druhého břehu. První zmínka o dřevěném mostě je z roku 1775, kdy povodeň daný most zničila (Němec, 2014).

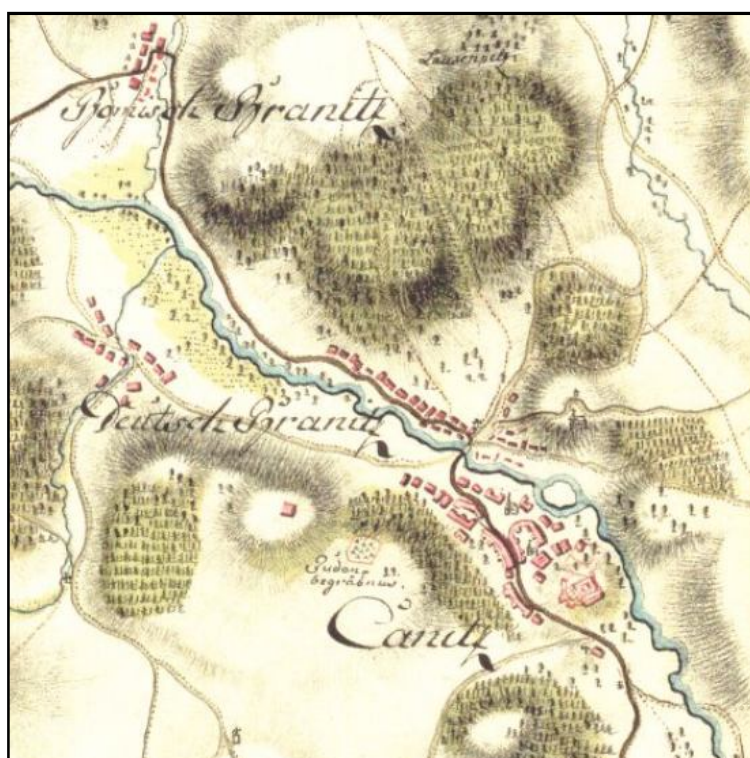
Na křižovatkách cest vzdálených od center obchodu většinou vznikala pohostinská zařízení. V severní části zájmového území při cestě ve směru Karlov – Hlína se nacházel hostinec označený jako „Lausenpelz“ (lidově zvaný jako Zavšivený kožich), (Němec, 2014).

Řeka Jihlava meandrovitě protéká městem a rozděluje jej na dvě části. Sídla vybudována na levém břehu řeky Jihlavy utvářela budoucí Jiráskovu ulici, kterou později byla vedena hlavní komunikace směrem na Moravské Bránice, a budoucí ulici Rybárna, která poté tvořila komunikaci směrem na Mělčany. Na sever od Jiráskovy ulice se vyskytovaly do poloviny 18. století výhradně louky a pole, a na příkrých jižně

orientovaných svazích vinice. Hlavní dominantou zde byla kaple sv. Antonína (Němec, 2014).

Pravý břeh již v minulých letech tvořila židovská osada vybudovaná v údolí pod hradem v prostoru dnešních ulic Růžová a Tovární. Na ni navázali nově vznikající usedlosti, které formovali dnešní Masarykovo náměstí, Hlavní a Zámeckou ulici (Němec, 2014).

Dále jsou v mapě zakresleny významné typy budov jako např. hrad, kostel sv. Petra a Pavla nebo kostel sv. Fabiána a Šebestiána a sv. Barbory. Jihozápadně od centra města je vyznačen a popsán židovský hřbitov. Z významných pamětihodností chybí v mapě označení kláštera Rosa coeli, který již v této době chátral.

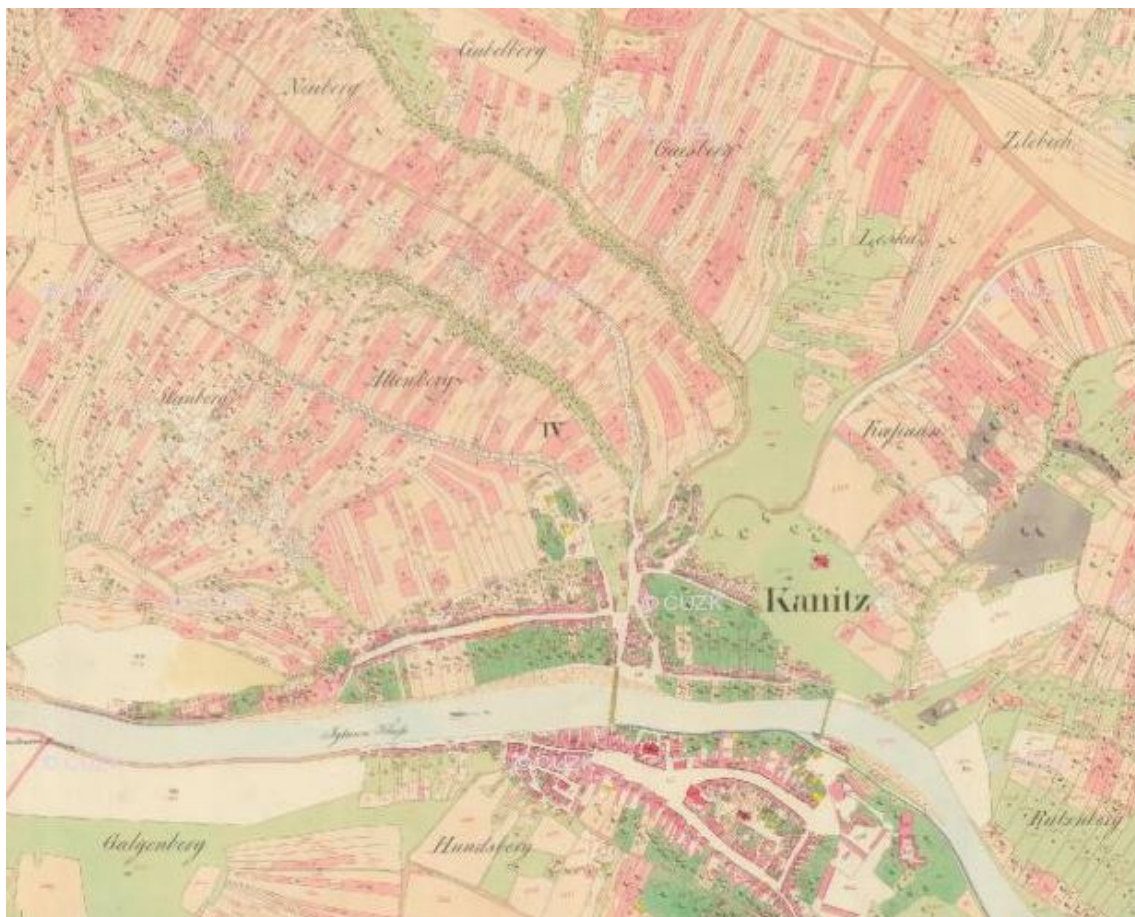

Obr. 7: Ukázka znázornění Dolních Kounic a okolí v rámci I. vojenského mapování [19]

Císařský povinný otisk Stabilního katastru

Ve 20. až 40. letech 19. století probíhalo podrobné celorakouské mapování provedené na základě patentu císaře Františka I. Účelem bylo jednoduché a spravedlivé vyměření pozemkové daně. Výsledkem tohoto podrobného mapování vznikly mapy Stabilního katastru velkého měřítka (1 : 2880). Zachované kopie originálních map představují povinné císařské otisky [20].

V první polovině 19. století došlo v katastru obce k rozsáhlému odlesňování krajiny a k rozvoji intenzivního zemědělství (Němec, 2014).

Obr. 8: Mapa Stabilního katastru obce Dolní Kounice [21]

Na mapě Stabilního katastru lze pozorovat podrobnější využívání místní krajiny. Převážně v severní a jižní části území došlo k výraznému odlesnění krajiny a vzniku rozsáhlých pozemků s obhospodařovanou půdou. Převážně severně, severozápadně a západně od obce se vytvořilo velké množství malých polí a zahrad na tratích zvaných Kozí hory („Gaisberg“), Nové hory („Neuberg“), Staré hory („Altenberg“) a Vidličnaté hory („Gabelberg“). Zde se pěstovali ve velké míře ovocné stromy a vinná réva. Směrem na východ se vyskytují v blízkosti obce pastviny a pozůstatky smíšených lesů, které jsou obklopené dalšími poli a zahradami. Na základě vzniku zemědělských ploch se vytvořila řada polních cest.

Poprvé se na mapě objevuje lokalita těžby cihlářské hlíny severně od Jiráskovy ulice v oblasti Karlovska.

Po proudu řeky došlo u zdejšího mlýna k přehrazení jezem a k vytvoření boční strouhy na mlýnský náhon. Mlýn vznikl na již vytvořeném písčitém ostrůvku.

II. vojenské mapování

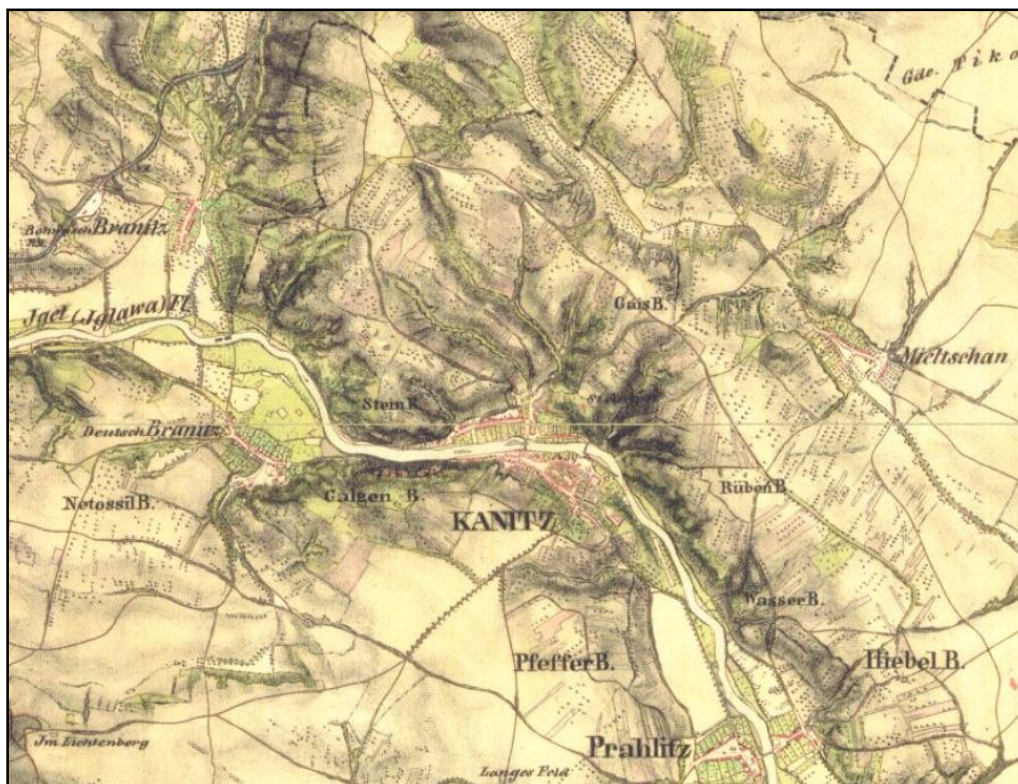
II. vojenskému mapování předcházela vojenská triangulace, která se stala jeho následným podkladem. Tím pádem se na rozdíl od I. vojenského mapování zvýšila míra přesnosti. Mapový obsah II. vojenského mapování je ve velké míře totožný s mapou I. vojenského mapování, ale nově je doplněný o výšky trigonometrických bodů.

II. vojenské mapování probíhalo v letech 1836-1852, kdy probíhaly počátky průmyslové revoluce [22].

Mapu na obrázku 8 doplňují znázorněné výškové body ohraničené příkrými svahy, které jsou zde vyznačeny tmavými šrafami. Na pravém břehu řeky Jihlavy vzniklo několik desítek nových domů v současnosti známých jako ulice – Ivančická, náměstí Míru, Benátky a Antonínská. Na levém břehu vnikly nově domy v dnešních ulicích Skalní, Zámecká a Mlýnské náměstí.

Nově lze v povodí řeky Jihlavy pozorovat vzniklé písčité ostrůvky, které vznikaly postupným nánosem při povodňových událostech.

V obci vznikly nové průmyslové podniky - komplex textilních továren (na současném Mlýnském náměstí) a škrobárna (v současné ulici U Škrobárny), (Řiháček, Svoboda, Kos, 1984).

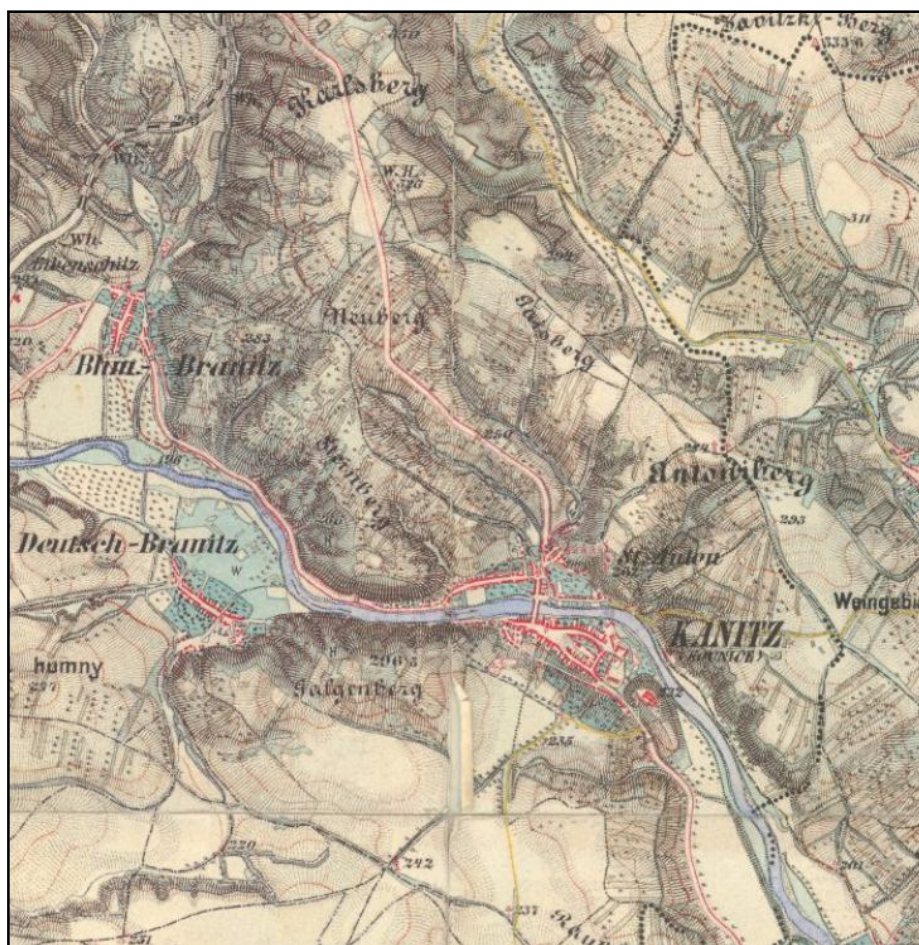
Obr. 9: Dolní Kounice a blízké okolí znázorněny v rámci II. vojenského mapování [23]

III. vojenské mapování

Podkladem pro III. vojenské mapování se staly katastrální mapy, které byly nově doplněny o znázornění výškopisu pomocí vrstevnic a kót. Mapování území Moravy a Slezska probíhal v letech 1876-1878 [24].

V mapě III. vojenského mapování (viz obrázek 9) jsou zvýrazněny hlavní cesty vedoucí z Kounic směrem do Moravských Bránic (Böhmisch Branitz), do Pravlova a na Karlov (Karlsberg). Z významných vedlejších cest lze pozorovat nové cesty vedoucí směrem do Nových Bránic (Deutsch Branitz), Trboušan, a Mělčan. Původní cesta do Mělčan vedoucí mezi skalními výchozy již v dnešní době neexistuje.

V řešeném území převládají plochy se zemědělsky obhospodařovanou půdou. Jižní svahy Karlova (Karlsbergu) jsou rozsáhle osazovány vinnou révou. Nově jsou zde zapsány místní názvy zemědělských lokalit např. Nová hora (Neuberg) nebo Kamenný vrch (Steinberg). V jihovýchodní části zájmového území jsou podél polních cest (směrem k Trboušanům a k Pravlovu) vysazovány aleje ovocných stromů. Kromě návrší jsou obdělávány pozemky v nivě řeky Jihlavy (Němec, 2014).

Obr.10: Část mapy III. vojenského mapování zobrazující Dolní Kounice a okolí [25]

5.3 Dolní Kounice a 20. století

Na počátku dvacátého století sílil odpor k rakousko-uherské vládě. Jeho vyvrcholení nastalo v době první světové války. V Dolních Kounicích byla nejdříve vyhlášena mobilizace mužů do armády. Do války rukovali vojáci z celého okolí. Postupně se válka rozhořivala a nabírala na rozsahu. Řada místních občanů padla na frontě nebo odešla do legií. S dlouhotrvající válkou nastal nedostatek potravin.

Po skončení I. světové války a následném vzniku Československého státu 28. října 1918 převzali správu kounické radnice Češi. Z domů a obchodů byly odstraňovány německé nápisy, přejmenovány ulice apod. Po přestoupení většiny dětí českých rodin na českou školu došlo k zrušení německé školy. Usilovně se začala rozvíjet činnost tělovýchovných jednot Sokol a Orel. Po projednávání byla sloučena židovská a křesťanská obec pod jednotný název Dolní Kounice (Němec, 2014).

V 30. letech meziválečného období narušila pohodu místním občanům krize, která způsobila v obci zavření dvou velkopodniků. Zhruba 150 zaměstnanců zůstalo bez obživy. Řada z dělníků byla nucena chodit za prací do okolních obcí a měst.

Po přijetí mnichovského diktátu dne 30. září 1938 byla na hranicích mezi Dolními Kounicemi a Pravlovem vybudována celnice. Nejbližší okolí Dolních Kounic se stalo součástí „třetí říše“ (Svoboda, 1960).

V průběhu II. světové války bylo odvečeno 59 kounických obyvatel (z toho 57 obyvatel židovského původu) do koncentračních táborů, z nichž se po osvobození vrátila pouze jedna obyvatelka.

V dubnu 1945 byl německými vojáky vyhozen do povětří most přes řeku Jihlavu (viz příloha 10). Německé vojsko tak chtělo ztížit postup sovětské armády. Most byl jediným spojením mezi závodím a centrem města. Po osvobození byl za pomoci vojáků Rudé armády vybudován provizorní dřevěný most (Řiháček, Svoboda, Kos, 1984).

Po válce docházelo převážně k celkové obnově obce, k odklizení trosek, k opravám domů a komunikací. V šedesátých letech probíhal největší pokrok ve výstavbě. Jednotlivé ulice prošly kompletní rekonstrukcí a byla vybudována kanalizace. V roce 1960 byl vybudován nový kamenný most přes řeku stojící do současnosti (viz příloha 11). Spolu s jeho výstavbou byly nově vybudovány i přilehlé komunikace (podél řeky ve směru na Ivančice; viz příloha 12 a 13) i obě náměstí (Masarykovo – viz příloha 14 a 15, a náměstí Míru).

V 70. a 80. letech probíhala převážně výstavba bytových domů. Na bývalém hřbitově na náměstí Míru vznikla stavba dvou bytových domů, další bytové jednotky vznikaly na ulici - Bezručova, Stráně, Trboušanská a Zámecká.

V devadesátých letech došlo k rekonstrukci elektrické sítě. Následoval projekt výstavby vodovodu, plynofikace a nejnověji čistírny odpadních vod (Němcec, 2014).

5.4 Současný stav krajiny

5.4.1 Současná struktura ploch

Okolí města bylo při dlouhodobé kultivaci zcela odlesněno. Původní lesní porosty byly víceméně nahrazeny vinohrady, které zde byly rozšířeny již od 12. století ve spojitosti se založením kláštera Rosa coeli. Od poloviny 20. století zde vznikaly meruňkové a broskvové sady. Již dříve zatravněná niva byla téměř zorněna. V okolí Dolních Kounic bylo procento olesnění velmi nízké. Avšak se na údolních svazích k městu vysazovali porosty trnovníku akátu, sloužící jako palivo a kolky do vinohradů. Tato dřevina známá jako invazní se poté šířila i na další plochy. Místy byla vysazována i borovice černá.

Kromě starého městského jádra mají Dolní Kounice, jak v nivní, tak i ve svahové části charakter zemědělského města s vysokým podílem ovocných dřevin. K zajímavostem patří výskyt starých dřínů ve starém sadu v areálu kláštera Rosa coeli. Svahy městských dominant - Zámeckého vrchu a kopce s kaplí sv. Antonína jsou porostlé trnovníkem akátem s příměsí dalších dřevin.

Ráz krajiny Dolních Kounic a jeho bezprostředního okolí je pestrý. Je podmíněn především údolním zářezem řeky Jihlavy. Krajina je zde však obklopena rozsáhlými segmenty zemědělské krajiny polní. Podle zastoupení a rozložení jednotlivých vegetačních formací na různých typech reliéfu lze na katastru Dolních Kounic vymezit 8 typů současné krajiny, z nichž některé sem zasahují jen okrajově. Vymezené typy současné krajiny se od sebe významně liší řadou ukazatelů a jsou výsledkem určitých kvalit životního prostředí i přírody. Jedná se o následující typy:

1. urbanizovaná krajina:

- 1.1. převážně obytná s vysokým podílem zahrad v široké nivě
- 1.2. převážně obytná s vysokým podílem zahrad na svazích pahorkatiny
- 1.3. rekreačně-sportovní areál s břehovými porosty v široké nivě

2. zemědělská krajina

2.1. polní s břehovými porosty v široké nivě

2.2. polní s ojedinělými akátovými lesíky a vesnicemi v ploché pahorkatině

2.3. polně-viniční s ovocnými sady v ploché pahorkatině

3. zemědělsko-lesní krajina

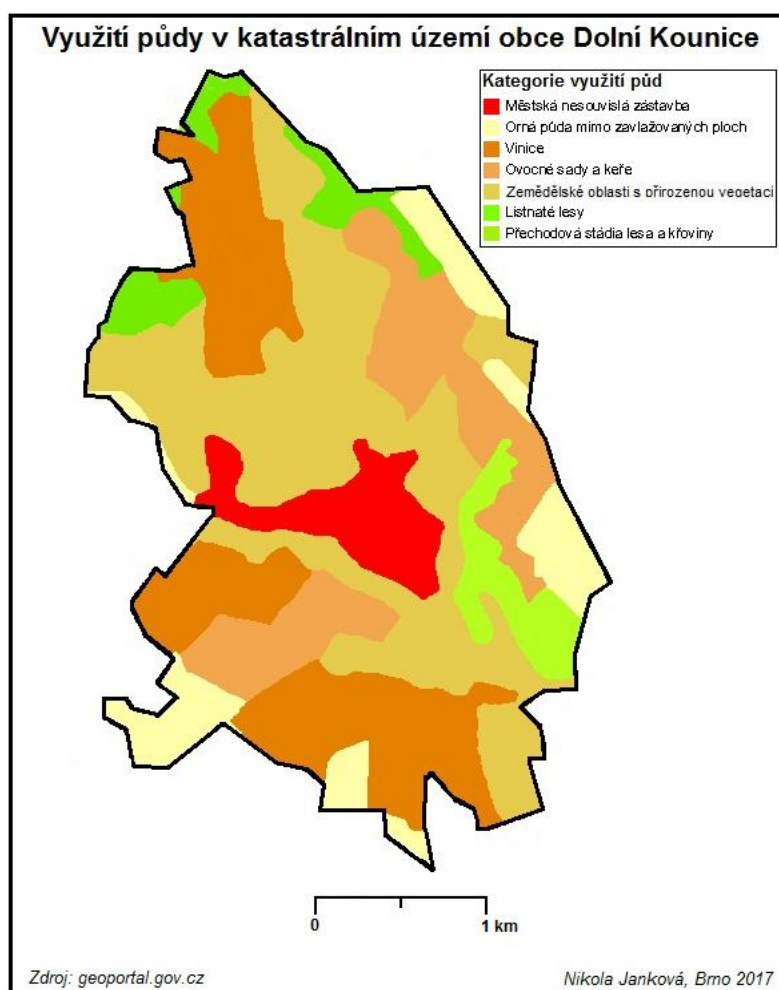
3.1. viničně-lesní s akátovými porosty a stepními lody na strmých svazích údolních zářezů

3.2. polně-lesní s převážně dubovými porosty, loukami a vesnicemi v členité pahorkatině

4. lesní krajina

4.1. převážně listnaté porosty (dub, habr) v členité pahorkatině (již mimo katastr Dolních Kounic)

Díky údolní poloze jsou krajinné typy v Dolních Kounicích s vyšší biodiverzitou a vyššími stupni ekologické stability. Město s řekou a údolními svahy tvoří pohledově jedinečný celek s vysokou estetickou atraktivitou (Řiháček, 2006).

Obr. 11: Mapa využití půdy v katastrálním území obce Dolní Kounice v roce (vlastní tvorba)[26]

Na obrázku 10 je zobrazeno využití půd v katastrálním území obce Dolní Kounice. Nejrozsáhlejší plochy představují zemědělské oblasti s přirozenou vegetací, které obklopují městkou nesouvislou zástavbu. Ve velké míře jsou v zájmovém území zastoupeny plochy vinic a ovocných sadů. Severní hranici katastrálního území lemují plochy listnatých lesů.

Podle Touška, Kunce a Vystoupila (2008) se půda dělí na zemědělskou a nezemědělskou. Zemědělská půda zahrnuje ornou půdu (včetně polí, zahrad, ovocných sadů, vinic, chmelnic, plantáží a úhorů) a trvalé travní porosty (včetně luk a pastvin).

Zemědělská půda zaujímá v daném území plochu 615,18 ha, což představuje asi 68,6 % z celkové plochy katastrálního území (viz tabulka 3). Největší výměru zemědělské půdy zabírají orná půda s 207,36 ha a vinice s 202,26 ha. Procento zornění je 33,71 %. Nejméně jsou plošně zastoupeny trvalé travní porosty.

Tab. 3: Výměra zemědělské půdy (v ha) v katastrálním území obce Dolní Kounice k 31. 12. 2016 [1]

	Celková výměra (ha)	Zemědělská půda (ha)	Orná půda (ha)	Zahrady (ha)	Sady (ha)	Vinice (ha)	Trvalé travní porosty (ha)	Procento zornění ¹⁰ (v %)
Dolní Kounice	897,13	615,18	207,36	87,02	98,47	202,26	20,07	33,71

Nezemědělská půda je zastoupena lesními, vodními, zastavěnými a ostatními plochami (Toušek, Kunc, Vystoupil, 2008). Největší plochu nezemědělské půdy (281,95 ha) tvoří v zájmovém území ostatní plochy s 155,41 ha (viz tabulka 4). Nejméně jsou zde zastoupeny vodní plochy.

Tab. 4: Výměra nezemědělské půdy (v ha) v katastrálním území obce Dolní Kounice k 31. 12. 2016 [1]

	Celková výměra (ha)	Nezemědělská půda (ha)	Lesní půda (ha)	Vodní plochy (ha)	Zastavěné plochy (ha)	Ostatní plochy (ha)
Dolní Kounice	897,13	281,95	75,40	24,96	26,18	155,41

¹⁰ Toušek, Kunc a Vystoupil (2008) definují procento zornění jako „podíl orné půdy na zemědělské půdě“.

5.4.2 Zemědělství

Katastrální území obce Dolní Kounice se nachází v intenzivně obdělávané zemědělské krajině. Zemědělství má zde díky vhodným klimatickým a půdním podmínkám velký význam.

V České republice se rozlišují čtyři zemědělské výrobní oblasti – kukuřičná, řepařská, bramborářská a horská. Katastrální území obce Dolní Kounice se nachází na rozhraní řepařské a kukuřičné oblasti. Převážná část řešeného území spadá do řepařské výrobní oblasti. Řepařská oblast zaujímá území v teplém klimatu s převahou černozemních a hnědozemních půd v rovinném terénu s vysokým stupněm zornění. V dané oblasti je vhodné pěstovat cukrovku, pšenici, ječmen a různé druhy polní zeleniny. Jihovýchodní část studovaného území přechází do kukuřičné oblasti, která se vyznačuje velmi teplým a suchým klimatem s převahou černozemních a lužních půd v rovinném terénu s nejvyšším stupněm zornění. Má vhodné předpoklady pro pěstování kukuřice na zrno, pšenice, ječmene, vinné révy, teplomilného ovoce (meruňk a broskvoní) a zeleniny (Křen et al., 2015).

Z vinařského hlediska patří město do vinařské oblasti Morava – Znojemské podoblasti. Významná je produkce červených vín – frankovky (Řiháček, 2006).

5.4.3 Lesnictví

Lesnatost v katastru obce Dolní Kounice je velmi nízká a představuje asi 8,5 % z celkové plochy. Z lesních kultur se ve sledovaném území vyskytuje zejména borovice, modřín či dub. Smrk je zde zastoupen jen ve velmi malém množství asi 0,5 % (Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Ivančice, 2012).

5.4.4 Průmysl

Průmyslová výroba má v katastrálním území Dolních Kounic velmi malý význam. Za průmyslovou výrobou se převážně dojíždělo do Brna, částečně i do Ivančic.

V současnosti se v řešeném území nachází výhradní ložisko stavebního kamene. Povrchová těžba probíhá na ploše území asi 14,05 ha. Lom je zaměřen na výrobu šterku a šterkodrtí s malým podílem drtí. Kamenolom vlastní firma KÁMEN Zbraslav, a. s. [27].

V blízkosti kamenolomu se nachází objekt bývalé cementárny. Dnes zde sídlí výrobní družstvo KAMENA Brno, které se zabývá prodejem betonového zboží a zpracováním přírodního kamene.

Těžba a zpracování cihlářské suroviny byla ukončena. V původních objektech cihelny sídlí prodejna stavebnin TRADE a firma CASTOR. Část bývalého areálu bývalé škrobárny využívá vinařství Dva duby.

Potravinářský průmysl je zde zastoupen konzervářskou firmou TOMEK, která se zaměřuje na výrobu a dodávky sterilované zeleniny i marinované zeleniny. Vinařské produkty nabízejí Vinařství Musilovi, Vinařství Slunský, Vinařství Antonín Otta nebo Vinařství Dva duby (Němec, 2014).

5.4.5 Rekreace a cestovní ruch

Pro individuální rekreaci jsou využívány plochy u cihelny, na levém břehu Jihlavy (rybářství), zahrádkářská osada jižně od města u řeky a vinné sklepy severně od centra. Zeleň v celém městě představuje významný krajinný prvek, v němž se výrazně uplatňuje především charakter lesoparku s dominantou poutní kaple sv. Antonína a lesopark u zámku. Patří sem i veřejné prostranství pro klidné posezení v prostoru obou náměstí. Oblast je také charakteristická víkendovou rekreací obyvatel v chatách, chalupách a zahrádkářských koloniích.

V současné době se z Dolních Kounic stává vyhledávané centrum turistického ruchu. Širokému okolí dominuje mohutný komplex zdejšího gotického hradu a renesančního zámku, z nejvýznamnějších památek je to zřícenina kláštera Rosa coeli, dále židovské ghetto se synagogou a židovským hřbitovem. Na druhém břehu můžeme spatřit na kopci poutní kapli sv. Antonína. Na náměstí kostel sv. Petra a Pavla, za nímž se nachází kaple sv. Barbory.

Ve sledovaném území se každoročně konají významné kulturní události, například Svatogothardské slavnosti, Historické slavnosti Rosa coeli Dolní Kounice nebo Pouť sv. Antonína Paduánského.

Z hlediska rajonizace leží na okraji oblasti cestovního ruchu 3. kategorie Podhorácko (Brožek, 2014).

5.4.6 Ochrana přírody, krajiny a zvýšená památková ochrana

V katastrálním území Dolních Kounic se nenachází zvláště chráněné území. Obecná ochrana přírody se v řešeném území týká 14 registrovaných významných krajinných prvků. S větší plošnou výměrou jsou to Práškův kopec (Žebětín), Šibeniční vrch, Kobylky, Kounická skalka (viz příloha 16), Ve Stráních, U Karlova, Plačkova louka (Bránická niva) a Luh pod Zámkem.

Katastrální území (dále jen k. ú.) Dolních Kounic nezasahuje do ochranného pásma vodního zdroje Mělčany. Čistotu řeky Jihlavy výrazně ovlivnil provoz ČOV v Ivančicích a v Dolních Kounicích. Do budoucna však nastává problém s usazováním nad stávajícím jezem (Navrátil, 2001).

Tab. 5: Seznam zvláště chráněných území, částí přírody a lokalit soustavy Natura 2000 podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v k. ú. obce Dolní Kounice [28]

Katastrální území obce Dolní Kounice	Dolní Kounice
Národní parky (NP) a ochranná pásma	Ne
Chráněné krajinné oblasti (CHKO) a ochranná pásma	Ne
Národní přírodní rezervace (NPR)	Ne
Národní přírodní památka (NPP)	Ne
Přírodní rezervace (PR)	Ne
Přírodní památky (PP)	Žebětín
Smluvně chráněná území (SCHÚ)	Ne
Evropsky významné lokality (EVL)	Žebětín, Meandry Jihlavy
Ptačí oblasti	Ne
Památné stromy	Ne
Územní systém ekologické stability (ÚSES)	Ano

5.4.6.1 Žebětín

Tato evropsky významná lokalita je součástí chráněného území Natura 2000. Přírodní památka Žebětín se nachází na okraji k. ú. Dolních Kounic asi 400 m východně od Moravských Bránic na západním svahu Práškova kopce. Předpokládaná výměra je přibližně 1,54 ha.

Předmětem ochrany této přírodní památky jsou teplomilná stepní a lesostepní společenstva s dominantním porostem úzkolistých suchých trávníků svazu *Festucion valesiaca* (evropské stanoviště Subpanonské stepní trávníky). Tento porost můžeme najít zejména na bývalých agrárních plochách. Vyskytují se zde chráněné druhy rostlin a živočichů. Z flóry především koniklec velkokvětý (*Pulsatilla grandis*). Z říše živočichů je tu velké zastoupení fytofágů např. tesařík (*Dorcadion pedestre*), dřebčik (*Chaetocnema compressa*). Na zdejších stepních trávnících se vyskytuje i velmi slabá

populace motýlů konkrétně modrásek hnědoskvrnný (*Polyommatus daphnis*). Dalším významným druhem jsou krasci (*Anthaxia olympica*), jejich dva druhy můžeme vidět v České republice jen na několika místech na Znojemsku [29].

5.4.6.2 Přírodní park Niva Jihlavy

Jedná se o chráněné území založené 1. června roku 1999 za účelem ochrany krajinného rázu území. Jeho rozloha činí 13 km². Park tvoří 8 km dlouhá niva meandrující řeky Jihlavy, která zde dosahuje šířky 15 - 20 km. Břehové porosty jsou tvořeny ostrůvky lužních lesů. Především jsou zde významná vytvořená slepá ramena, ve kterých se vyskytují zbytky původní vodní a mokřadní vegetace, například kosatec žlutý (*Iris pseudacorus*), šmel okoličnatý (*Butomus umbellatus*), stulík žlutý (*Nuphar lutea*). Nachází se zde i velmi pestrá dřevinná vegetace v zastoupení s olší lepkavou (*Alnus glutinosa*), jilmem ladním (*Ulmus minor*), javorem babykou (*Acer campestre*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*), topolem bílým (*Populus alba*) a dále různé druhy vrb. Přírodní park Niva slouží jako domov pro stabilní populaci vážky klínatky rohaté (*Ophiogomphus cecilia*). Ramena řeky Jihlavy slouží jako významná lokalita výskytu chráněných obojživelníků, například kuňky ohnivé (*Bombina orientalis*), blatnice skvrnitá (*Pelobates fuscus*), skokana štihlého (*Rana dalmatina*) a čolka obecného (*Triturus vulgaris*), [30].

5.4.6.3 Meandry Jihlavy

Tato ekologicky významná lokalita zasahuje do sedmi katastrálních území, do kterých spadají i Dolní kounice. V řešeném území se nachází na části dolního toku řeky Jihlavy, ve směru na Pravlov [31]. Předmětem ochrany je lokalita hrouzka běloploutvého (*Romanogobion albipinnatus*). Tato ekologicky významná lokalita vyšla v platnost 1. 5. 2016 [32].

5.4.6.4 Územní systém ekologické stability (ÚSES)

Nadregionální a regionální ÚSES

Biokoridor řešeného území se táhne ve směru SZ – JV nad řekou Jihlavou. Vyskytují se zde tři vložena lokální biocentra, z nichž dvě jsou registrovanými VKP (Luh pod zámkem, Bránická niva), (Brožek 2014).

Lokální (místní) ÚSES

Lokální územní systém ekologické stability krajiny je veden v severní polovině zkoumaného území ve dvou větvích. První větev vychází z biocentra "Zmola V kobykách" přes nefunkční biocentrum porostlé akátovými porosty v okolí vrchu u sv. Antonína. Dále pokračuje přes funkční lokální biocentrum „Kounická skalka“ po hraně svahu směrem k jihovýchodu.

Druhá větev lokálního územního systému se nachází ve směru severozápad-jihovýchod. Z lokálního biocentra Kobyčky pokračuje přes funkční biocentrum "U Karlova" dále přes soustavu lad, remízů, lesíků a orné půdy směrem na katastr Mělčany. Na k.ú. Dolních Kounic těsně podél jeho hranice se nachází další dvě větve. V k.ú. Trboušany je vymezen ÚSES, ve kterém se vyskytuje biokoridor se stávajícím porostem keřů na mezích, v jižní okrajové části Dolních Kounic. Jako další se v řešeném území vyskytuje lokální biocentrum v prostoru Prášková kopce mimo větve lokálního ÚSES.

V jižní části katastru ve směru severo-východ větev lokálního ÚSES, tvořena mezofilními hájovými společenstvy. Nachází se zde dvě lokální biocentra „Šibeniční vrch“ a „Ve vinicích“ (Brožek, 2014).

6 SWOT ANALÝZA

Silné stránky (Strengths)

- Vybudování ČOV a kanalizace
- Velké množství historických památek
- Rozvoj cestovního ruchu
- Tradice pěstování vinné révy
- Rozsáhlá nabídka služeb
- Výhodná poloha v blízkosti města Brna

Slabé stránky (Weaknesses)

- Aktivní činnost kamenolomu
- Eroze půdy
- Černé skládky
- Absence místních pracovních příležitostí
- Nedostatek stavebních ploch
- Vysoká intenzita dopravy
- Obnova krajinné zeleně

Příležitosti (Opportunities)

- Rozvoj ekologického zemědělství
- Obnova městské zeleně historických alejí
- Zlepšení dopravní infrastruktury
- Protierozní opatření
- Péče v okolí vodního toku
- Rozvoj agroturistiky
- Propagace historických památek a kulturních aktivit na regionálních veletrzích

Hrozby (Threats)

- Ohrožení nemovitostí vlivem povrchové těžby
- Rozšiřování těžebního prostoru
- Sanace půdy
- Snižování kvality půd nadměrným užíváním

7 NÁVRHY OPATŘENÍ

7.1 Protierozní opatření

Na území obce se nachází intenzivně zemědělsky obhospodařované půdy. Pozemky jsou tak náchylné na vodní erozi. Opatření se týkají jižní části katastrálního území Dolních Kounic. Jako možné opatření lze navrhnout pravidelné čištění zanesených propustků a příkopů pro běžný odtok dešťových vod.

Na podmáčených půdách v nezastavěném území obce je vhodné navrhnout zatravnění, pro zlepšení ochrany půdy před vodní erozí. Pro ochranu vodního toku je nutné obnovení a udržení břehových porostů, aby nedocházelo k splachu orné půdy.

Dále je nutné plnit standardní protierozní opatření na všech pozemcích katastrálního území mimo zástavbu, na ochranu zemědělské půdy agrotechnickými opatřeními. Na ohrožených půdách by se neměli vysazovat nevhodné plodiny a podle stupně erozní ohroženosti půd přizpůsobit využití ploch. Mezi nejvýraznější protierozní plodiny řadíme především vojtěšku a různé druhy travin, naopak mezi plodiny silně ohrožené erozí jsou pěstované širokořádkové plodiny (kukuřice, slunečnice a další).

7.2 Ochrana vodních toků před znečištěním

Voda v řece Jihlavě je podstatně ovlivněna výstavbou vodních děl Dalešice a Mohelno, která jsou součástí energetické soustavy Dukovany - Dalešice. Slouží jako nádrže pro technologickou vodu jaderné elektrárny, také je na nich lokalizována přečerpávací vodní elektrárna. Po výstavbě nádrží se v korytě řeky změnil tepelný režim vody, který ovlivňuje život zdejších organismů, tak i hydrometeorologické charakteristiky.

V minulosti byla řeka znečišťována průmyslovými, splaškovými vodami a vodami z domácností. V dnešní době se zde stav mírně zlepšil, z velké míry vybudováním čistírny odpadních vod (dále jen ČOV) a kanalizace v roce 2008. ČOV se nachází na katastrálním území obce Pravlov, těsně za hranicí katastru města Dolních Kounic. V nedávné době byla kanalizační síť částečně rekonstruována, byla mimo jiné postavena nová čistírna odpadních vod.

7.3 Ochrana ovzduší

V minulosti se na území Dolních Kounic topilo především uhlím a čistota ovzduší se zlepšila v důsledku plynofikace města v druhé polovině 90. let 20. století.

Vzhledem k rostoucím cenám plynu se některé domácnosti vrací k využívání tuhých paliv (Řiháček, 2006). Ke zvýšené prašnosti přispívá i kamenolom. Možným opatřením je vize vysázení vhodné zeleně kolem komunikací.

7.4 Nakládání s odpady

V zájmovém území jsou zdroje znečištění lokálního významu. Mezi objemově nejvýznamnější odpad produkovaný obcí je zejména tuhý domovní odpad, který je řešen svozem firmy ASA. Pro zlepšení kvality životního prostředí v řešeném území je třeba snižovat množství odpadů od původců.

Na katastru Dolních Kounic se nenachází vhodná oblast, kam by obyvatelé ukládali stavební suť. Tento materiál je třeba vozit na povolenou skládku mimo území města.

Na severozápadě zkoumaného území každoročně přibývá černých skládek a pohozených odpadů, především v chatové oblasti. Probíhá zde každoročně projekt Hasičského záchranného sboru, kdy skupina dětí vedená dospělými členy projde jednotlivá místa v katastru města a nalezené odpadky posbírání a vytřídí.

7.5 Těžba kamene

Značné environmentální problémy jsou spojovány s provozem kamenolomu. Hlavním problémem je hlukové, seismické narušení prostředí a krajinného rázu. Významně i ovlivňuje srážkový režim, vlivem stoupajícího horkého vzduchu.

V neposlední řadě odkupování pozemků s ornou půdou a zabírání pro další těžební činnost. V dané lokalitě probíhá aktivní činnost. V současné době probíhá v okolí lomu rekultivace v podobě zatravnění prostor, osazováním keřů a výsadbou mladých stromů (smrků).

7.6 Obnova krajinné vegetace

Vysazování stromů v krajině mělo odjakživa velký význam. Stromy plnily řadu funkcí, např. sloužily jako protierozní ochrana, větrolamy, protihluková bariéra nebo útočiště některých druhů živočichů.

V minulosti byly v katastru obce Dolní Kounice vysázeny aleje ovocných i okrasných stromů. Nejznámější alej vedla podél komunikace v lokalitě Karlov. Třešňová alej byla vysazena na počátku 20. století. Postupem času nedocházelo k její obnově, až došlo k jejímu zániku.

Mezi další zaniklé stromové kultury v Kounicích patří stromořadí třešně ptačí v Trboušanské ulici (loni byl pokácen poslední strom na židovském hřbitově), stromořadí jírovce maďalu na ulici Tovární, alej sakur na ulici Hlavní nebo stromořadí jeřábů ptačích na ulici Stráně (viz příloha 17).

Dodnes najdeme v obci historickou rozpadlou alej ořešáku královského vedoucí podél polní cesty v lokalitě Na Nivách nebo rozpadlé stromořadí jírovce maďalu u cesty vedoucí kolem kostela sv. Petra a Pavla.

K obnově došlo pouze u aleje vedoucí podél břehů řeky Jihlavy (viz příloha 18).

Do budoucna je podstatné zajištění obnovy těchto krajinotvorných prvků. Je třeba jejich stav doplňovat a udržovat, aby byl zachován krajinný ráz.

8 ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zaměřena na vypracování komplexního vývoje krajiny v katastrálním území obce Dolní Kounice na základě přírodních podmínek, historie a současného stavu.

Z přírodních podmínek byly popsány klimatické, pedologické, geologické a geomorfologické, hydrologické faktory a biota (včetně rostlinstva a živočišstva). Katastrální území obce Dolní Kounice se rozprostírá na styku Západních Karpat a České vysočiny. Z hlediska biogeografického členění se vyskytuje na pomezí Jevišovického a Lechovického biogeionu. Řešené území náleží do velmi teplé a srážkově chudé oblasti s vysokou kvalitou hnědozemních a černozemních půd. Pro zájmovou oblast je charakteristická rozsáhlá zemědělská výroba zahrnující zejména pěstování vinné révy a ovoce.

Údolní niva Jihlavy byla osídlena již v pravěku. Důkazem jsou archeologické nálezy z místních lokalit. V písemných pramenech se objevuje první zmínka o Kounicích v rámci výstavby premonstrátského kláštera Rosa coeli, který zapříčinil rozvoj osídlování místní krajiny.

Analýzou historických map lze pozorovat proměny krajinného rázu. Od 16. století docházelo k postupnému růstu počtu obyvatel společně s budováním nových sídel. Vnikaly základy komunikačních sítí. Rozvíjela se průmyslová odvětví zabývající se zpracováváním zemědělských produktů.

Velký vliv na dění v zájmovém území měly důsledky I. a II. světové války, které poznamenaly vývoj obce v průběhu dalších let.

Na základě rozboru historického vývoje i současného stavu studovaného území lze předpokládat v budoucnu ukončení těžební činnosti a následnou rekultivaci devastované krajiny. Na návrších hrozí vlivem erozní činnosti k splachu zemědělské půdy, proto bude nutné zabývat se standardními opatřeními protierozní ochrany.

V současnosti se Dolní Kounice řadí s poklidným prostředím a malebnou krajinou mezi atraktivní a turisticky přitažlivá města. Je místem vhodným pro bydlení a rekreaci. Nachází se zde velké množství zachovalých historických památek a proslulé úrodné vinice. Výhodná je poloha města v blízkosti města Brna a také blízkost hranice s Rakouskem.

SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

Tištěné zdroje

1. CULEK, Martin, ed. *Biogeografické členění České republiky*. Praha : Enigma, 1996, 347 s. ISBN 80-853-6880-3.
2. *Česká republika: sešitový atlas pro základní školy a víceletá gymnázia* [Měřítko různá]. 2. vyd. Praha : Kartografie Praha, 2009, 32 s. Školní zeměpisné atlasy. ISBN 978-80-7393-041-7.
3. DEMEK, Jaromír, MACKOVČIN, Peter, BALATKA, Břetislav. *Zeměpisný lexikon ČR : Hory a nížiny*. Vyd. 2. Brno : AOPK ČR, 2006, 580 s. ISBN 8086064999.
4. KRATOCHVÍL, Augustin. *Vlastivěda moravská : Místopis Moravy : Brněnský kraj : Ivančický okres*. Brno: Musejní spolek, 1904.
5. KŘEN, Jan et al. *Obecná produkce rostlinná*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015. ISBN 978-80-7509-325-7.
6. NĚMEC, Bruno. *Dolní Kounice : příběh města*. Dolní Kounice : Město Dolní Kounice, 2014. 410 s. ISBN 978-80-260-7765-7.
7. QUITT, Evžen. *Klimatické oblasti Československa*. Brno : Geografický ústav ČSAV, 1971, 73 s., 5 l. příl.
8. SKLENÁŘ, Karel a Zuzana BLÁHOVÁ-SKLENÁŘOVÁ. *Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů*. Praha: Libri, 2005. ISBN 80-727-7253-8.
9. TOUŠEK, Václav, Josef KUNC a Jiří VYSTOUPIL. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-114-4.
10. VOREL, Ivan a Jiří KUPKA. *Krajinný ráz: identifikace a hodnocení*. Praha : České vysoké učení technické v Praze, 2011, 148 s. ISBN 978-80-01-04766-8.

Nepublikované dokumenty

1. BROŽEK, Ladislav et al. *Územní plán: Dolní Kounice*. Zastupitelstvo obce Dolní Kounice. Dolní Kounice, 2014, 32 s. Dostupné také z: http://www.dolnikounice.cz/assets/File.ashx?id_org=2928&id_dokumenty=79237
2. NAVRÁTIL, Emil et al. *Územní plán obce Dolní Kounice*. Brno : Urbanistické středisko, 2001, 71s.
3. *Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Ivančice*. Brno, 2012. Dostupné také z: <http://www.ivancice.cz/up/uap/RURU.pdf>

4. ŘIHÁČEK, Milan. *Dolní Kounice: město vína a staleté historie*. Dolní Kounice, 2006.
5. ŘIHÁČEK, Milan, Oldřich SVOBODA a Přemysl KOS. *Dolní Kounice*. Dolní Kounice, 1984.
6. SVOBODA, Oldřich. *Dolní Kounice*. Místní národní výbor. Dolní Kounice, [1960].

Internetové zdroje

- [1] Vše o území: Dolní Kounice. *Český statistický úřad: Veřejná databáze* [online]. 2017 [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__582956#w=
- [2] Představení města. *Dolní Kounice: oficiální web* [online]. Město Dolní Kounice, 2015 [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: <http://www.dolnikounice.cz/predstaveni-mesta/d-78882/p1=8685>
- [3] Letecká. *Mapy.cz* [online]. Seznam.cz, 2017 [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=16.5294389&y=49.0922883&z=13&l=0&source=muni&id=5752>
- [4] Slovníček: Regionální politika. *Evropská komise* [online]. 2017 [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/what/glossary/n/nuts/
- [5] Local Administrative Units. *Eurostat* [online]. 2017 [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units>
- [6] Půdní mapa 1 : 50 000 [1 : 25 000]. *Česká geologická služba: Mapové aplikace* [online]. Česká geologická služba, c2014 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: <http://mapy.geology.cz/pudy/>
- [7] Významné řeky: Řeka Jihlava. *Povodí Moravy* [online]. Povodí Moravy, 2017 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: <http://www.pmo.cz/cz/uzitecne/vyznamne-vodni-toky/>
- [8] Evidenční list hlásného profilu č. 397. *Hlásná a předpovědní povodňová služba* [online]. ©Český hydrometeorologický ústav, 2017 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: http://hydro.chmi.cz/hpps/hpps_prfbk_detail.php?seq=307003
- [9] Historická data: Počasí: Měsíční data : Brno - Tuřany 2016. *Český hydrometeorologický ústav* [online]. Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2016 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/mesicni-data#>
- [10] ECKL, Petr. *Život obyvatel městečka Dolní Kounice ve 2. polovině 17. a v 1. polovině 18. století*. Brno, 2003. Dostupné také z: https://is.muni.cz/th/10888/ff_m/text.pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Historický ústav. Vedoucí práce Bronislav Chocholáč.

- [11] Demografická ročenka okresů - 2006 až 2015: Jihomoravský kraj. *Český statistický úřad* [online]. Český statistický úřad, 2016 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/jihomoravsky-kraj-c7hqzrhnel>
- [12] Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2016. *Český statistický úřad* [online]. Český statistický úřad, 2016 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich>
- [13] Demografická ročenka měst - 2006 až 2015: Města v ČR písm. C až G. *Český statistický úřad* [online]. Český statistický úřad, 2016 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/mesta-v-cr-pism-c-az-g>
- [14] CHODĚJOVSKÁ, Eva. Mapy Moravy do 18. století. *Geografické rozhledy: Svět kartografie a geoinformatiky*. Kartografie praha, 2008, 17(5), 10-11. ISSN 1210-3004. Dostupné také z: <http://geography.cz/geograficke-rozhledy/wp-content/uploads/2008/06/175-10-110001.pdf>
- [15] Fabriciova mapa Moravy z roku 1569. BURDA, Vladimír. *Staré mapy Českých zemí* [online]. Mollova sbírka. Moravská zemská knihovna v Brně, c2000 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <http://www.oahshb.cz/staremapy/m1569.htm>
- [16] Komenského mapa Moravy z roku 1680 podle rytiny z roku 1627. BURDA, Vladimír. *Staré mapy Českých zemí* [online]. Muzeum Komenského v Přerově, c2000 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <http://www.oahshb.cz/staremapy/m1627.htm>
- [17] Müllerovo mapování - Morava, mapový list č.10. *Laboratoř geoinformatiky* [online]. Moravská zemská knihovna v Brně, [2015] [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=mul&map_region=mo&map_list=m010
- [18] I. vojenské mapování – josefské. *Laboratoř geoinformatiky* [online]. Univerzita J. E. Purkyně, Fakulta životního prostředí, Laboratoř geoinformatiky, [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=1vm
- [19] I. vojenské (josefské) mapování - Morava, mapový list č. 89. *Laboratoř geoinformatiky* [online]. Univerzita J. E. Purkyně, Fakulta životního prostředí, Laboratoř geoinformatiky, [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=1vm&map_region=mo&map_list=m089
- [20] Císařské otisky: Stabilní katastr. KOSTKOVÁ, Pavla a Jitka ŘÍMALOVÁ. *Archivní mapy* [online]. Český úřad zeměměřický a katastrální, c2006 [cit. 2017-04-27]. Dostupné z: http://archivnimapy.cuzk.cz/cio/text_sk.html

- [21] Císařské povinné otisky: map stabilního katastru. *Archivní mapy: Prohlížení archiválií Ústředního archivu zeměměřictví a katastru* [online]. Český úřad zeměměřický a katastrální, c2006 [cit. 2017-04-27]. Dostupné z: http://archivnimapy.cuzk.cz/com/0499-1/0499-1-003_index.html
- [22] I. A II. VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ. *Dějiny kartografie: multimediální učebnice* [online]. Brno: Masarykova univerzita, Geografický ústav, Laboratoř kartografie a geoinformatiky [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <http://oldgeogr.muni.cz/ucebnice/dejiny/obsah.php?show=109>
- [23] II. vojenské (Františkovo) mapování - Morava, mapový list O_11_I. *Laboratoř geoinformatiky* [online]. Univerzita J. E. Purkyně, Fakulta životního prostředí, Laboratoř geoinformatiky, [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=2vm&map_region=mo&map_list=O_11_I
- [24] III. vojenské mapování - Františko-josefské. *Laboratoř geoinformatiky* [online]. Univerzita J. E. Purkyně, Fakulta životního prostředí, Laboratoř geoinformatiky, [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=3vm
- [25] III. vojenské mapování - 1 : 25 000, mapový list 4357_3. *Laboratoř geoinformatiky* [online]. Univerzita J. E. Purkyně, Fakulta životního prostředí, Laboratoř geoinformatiky, [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=3vm&map_region=25&map_list=4357_3
- [26] Mapy: Prohlížení: CORINE Land Cover 2012. *Národní geoportál INSPIRE* [online]. Česká informační agentura životního prostředí, c2010-2017 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map?openNode=Land%20cover&keywordList=inspire>
- [27] Kámen Zbraslav [online]. c2017 [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: <http://kamenzbraslav.cz/cs/>
- [28] Objekty ústředního seznamu. *Agentura ochrany přírody a krajiny ČR: Ústřední seznam ochrany přírody* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: http://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/chrob_find/index.php?frame=1&TYPVYSTUPU%5B%5D=drusop&h_zchru=1&h_ev1=1&h_ptacob=1&h_schru=1&h_pstromy=1&h_kod=&h_nazev=&h_organ_oochp=&h_kraj=&h_okres=&h_orp=&h_povob=&h_obec=Doln%ED+Kounice&h_ku=&h_submit=Vyhledat

- [29] Návrhu vyhlášení PP Žebětín. *Portál veřejné správy: Povinně zveřejněné informace: Jihomoravský kraj* [online]. Ministerstvo vnitra, 2010 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/>
- [30] Přírodní praky jižní Moravy: Niva Jihlavy. *Lipka: Pracoviště Rychta* [online]. 2014 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://prirodniparky.hys.cz/niva-jihlavy/>
- [31] Seznam lokalit: Meandry Jihlavy. *Natura 2000: Evropsky významné lokality v České republice* [online]. Natura 2000, c2006 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokality.php?cast=1805&akce=karta&id=1000130565
- [32] Evropsky významné lokality: Meandry Jihlavy. *Agentura ochrany přírody a krajiny ČR: Ústřední seznam ochrany přírody* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: http://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/evl/index.php?frame&SHOW_ONE=1&ID=14595
- [33] Základní. *Mapy.cz* [online]. Seznam.cz, 2017 [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=16.5617958&y=49.1466293&z=12&l=0>
- [34] *Dolní Kounice: Home page* [online]. Město Dolní Kounice, 2017 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.dolnikounice.cz/en/>
- [35] Dolní Kounice - židovská synagoga 7. 8. 2012 foto 002. *Frypatův blog: Galerie* [online]. 2012 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://frypat.blog.cz/galerie/kraj-jihomoravsky/dolnikounice/dolni-kounice-zidovska-synagoga/obrazek/90851127>

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ

Tabulka 1: Plošná struktura využití celého území Jevišovického bioregionu (str. 14)

Tabulka 2: Vývoj počtu domů a obyvatel v Dolních Kounicích (str. 21)

Tabulka 3: Výměra zemědělské půdy (v ha) v katastrálním území obce Dolní Kounice k 31. 12. 2016 (str. 33)

Tabulka 4: Výměra nezemědělské půdy (v ha) v katastrálním území obce Dolní Kounice k 31. 12. 2016 (str. 33)

Tabulka 5: Seznam zvláště chráněných území, částí přírody a lokalit soustavy Natura 2000 podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v k. ú. obce Dolní Kounice (str. 36)

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v obci Dolní Kounice v letech 1971-2016 (str. 21)

Obrázek 1: Mapa polohy obce Dolní Kounice v rámci územního členění (str. 9)

Obrázek 2: Ortofotomapa Dolních Kounic a sousedních obcí (str. 10)

Obrázek 3: Mapa půdních typů v katastrálním území obce Dolní Kounice (str. 12)

Obrázek 4: Fabriciova mapa Moravy z roku 1569 (vydání z roku 1625), (str. 23)

Obrázek 5: Komenského mapa Moravy znázorňující okolí Dolních Kounic (str. 24)

Obrázek 6: Znázornění Dolních Kounic a blízkého okolí v Müllerově mapě Moravy (str. 25)

Obrázek 7: Ukázka znázornění Dolních Kounic a okolí v rámci I. vojenského mapování (str. 26)

Obrázek 8: Mapa Stabilního katastru obce Dolní Kounice (str. 27)

Obrázek 9: Dolní Kounice a blízké okolí znázorněny v rámci II. vojenského mapování (str. 28)

Obrázek 10: Část mapy III. vojenského mapování zobrazující Dolní Kounice a okolí (str. 29)

Obrázek 11: Mapa využití půdy v katastrálním území obce Dolní Kounice v roce (str. 32)

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Poloha obce Dolní Kounice

Příloha 2: Letecký snímek města Dolní Kounice

Příloha 3: Zřícenina kláštera Rosa Coeli

Příloha 4: Hrad a zámek Dolní Kounice

Příloha 5: Židovská synagoga

Příloha 6: Židovský hřbitov

Příloha 7: Kaple sv. Antonína

Příloha 8: Kostel sv. Petra a Pavla na Masarykově náměstí

Příloha 9: Kostel sv. Fabiána a Šebestiána a sv. Barbory

Příloha 10: Historická fotografie zachycující ničení mostu dne 18. 4. 1945

Příloha 11: Současná fotografie s kamenným mostem vybudovaným v roce 1960

Příloha 12: Historická fotografie z roku 1940 – v pravé části za mostem je břeh porostlý vegetací

Příloha 13: Současná fotografie – v pravé části za mostem je vybudována hlavní komunikace na Moravské Bránice

Příloha 14: Historická fotografie Masarykova náměstí v roce 1958

Příloha 15: Současná podoba Masarykova náměstí

Příloha 16: Kounická skalka

Příloha 1: Poloha obce Dolní Kounice [33]

Příloha 2: Letecký snímek města Dolní Kounice [34]

Příloha 3: Zřícenina kláštera Rosa Coeli (vlastní fotografie)

Příloha 4: Hrad a zámek Dolní Kounice (vlastní fotografie)

Příloha 5: Židovská synagoga [35]

Příloha 6: Židovský hřbitov (vlastní fotografie)

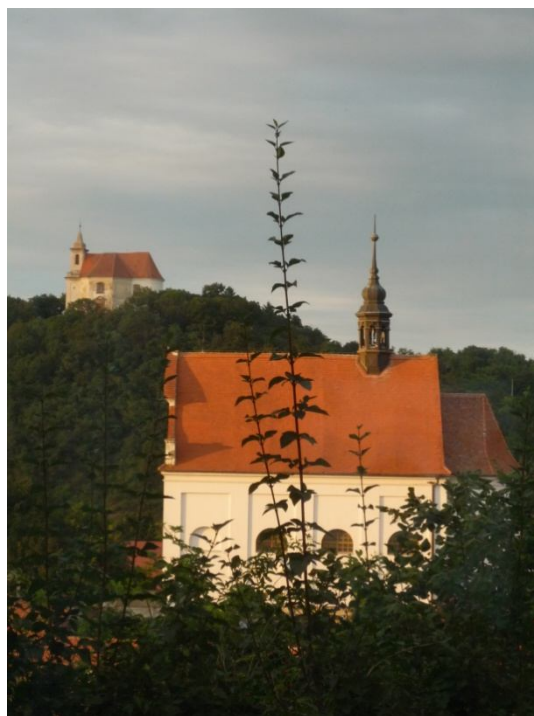
Příloha 7: Kaple sv. Antonína (vlastní fotografie)

Příloha 8: Kostel sv. Petra a Pavla na Masarykově náměstí (vlastní fotografie)

Příloha 9: Kostel sv. Fabiána a Šebestiána a sv. Barbory (vlastní fotografie)

Příloha 10: Historická fotografie zachycující ničení mostu dne 18. 4. 1945 (Archiv města Dolní Kounice)

Příloha 11: Současná fotografie s kamenným mostem vybudovaným v roce 1960 (vlastní fotografie)

Příloha 12: Historická fotografie z roku 1940 – v pravé části za mostem je břeh porostlý vegetací (Archiv města Dolní Kounice)

Příloha 13: Současná fotografie – v pravé části za mostem je vybudována hlavní komunikace na Moravské Bránice (vlastní fotografie)

Příloha 14: Historická fotografie Masarykova náměstí v roce 1958 (Archiv města Dolní Kounice)

Příloha 15: Současná podoba Masarykova náměstí (vlastní fotografie)

Příloha 16: Kounická skalka (vlastní fotografie)

Příloha 17: Historická fotografie z roku 1931 – v pravé části alej tvořená jeřábem ptačím, která v současnosti neexistuje (Archiv města Dolní Kounice)

Příloha 18: Obnova aleje podél břehu řeky Jihlavy (vlastní fotografie)

